

NAŠE **SESTRY****Sestry jsou srdcem
našich nemocnic**

Zdravotní sestra Marie Adamusová žije a pracuje
od roku 1964 v Třinci

STRANA

10

4. ročník charitativního běhu

TĚŠÍNSKÁ OSMIČKA

2022

NADACE AGEL

12. 6. 2022

Start od Nemocnice AGEL Třinec-Podlesí
Registrujte se na beh.agel.cz
nebo na startu v den závodu.

Zaběhněte si s námi 8km trasu

Třinec – Český Těšín

Občerstvení a zábavný program
pro celou rodinu v cíli v Parku A. Sikory
v Českém Těšíně.

Letos s vámi
poběží i judista
Lukáš Krpálek
a mistři
hokejové extraligy
HC OCELAŘI TŘINEC

Hlavní
partner
běhu

Mediální
partneři

Třinec

Český Těšín

Ropice

Vážené kolegyně a kolegové, vážení čtenáři,

MUDr. Barbora Zbránková

dostává se Vám do rukou speciální vydání magazínu Náš AGEL, které je tentokrát zaměřeno na profesi zdravotních sester. Proč vlastně sestřičky. Samotné pojmenování této profese vychází z historie. Vůbec prvními ošetrovatelkami byly řádové sestry, které pracovaly v církevních špitálech. Od nich se očekávalo, že bude pro ně tato práce posláním a celoživotním naplněním. Jejich poslání zůstalo, ale řada dalších věcí se změnila.

S profesí zdravotní sestry se setkáváme nejen v nemocnicích a odborných ambulancích, ale i v sociálních zařízeních. Škála odborností je velmi široká. Zásadní změnou posledních let je systém vzdělávání. Už nestačí střední škola, ale předpokládá se vzdělání vyšší. Také specializace – v sesterském povolání jich existují desítky. Na bedrech sestřiček už neleží jen péče ošetrovatelská u lůžka, ale mohou se specializovat v celé škále oborů, v intenzivní péči, pro práci na sálech, na dialýze, v psychiatrii, na péči o rány, o stomie, a v řadě dalších.

Protože je má profesní historie už velmi dlouhá, mohu se ohlédnout i já, jak se z mého pohledu změnila práce sester na lůžkových odděleních. Určitě nebyl kladen takový důraz na to, aby sestra vykonávala jen odbornou práci. Na odděleních nebyl v tak velké míře zastoupen nižší zdravotnický personál, který má na starosti základní ošetrovatelské procesy. Takže sestřičky mezi rozdáváním léků, aplikací injekcí a odběrů musely stíhat i toalety a běhat na zazvonění k lůžkům.

Zásadní změna proběhla v dostupnosti jednorázového materiálu – od pomůcek ošetrovatelských, jako jsou pleny, podložky, rukavice, tak i třeba speciální odběrové sady, různé kanyly a další jednorázové pomůcky.

V čem se celý svět posunul, takže tento proces nemohl minout ani zdravotnictví, je používání vyspělé techniky a počítačů. Přístroje na jednotkách intenzivní péče jsou stále sofistikovanější. V každé sesterně je počítač. Takže si každá sestra chtěla nechtěla musela osvojit práci s PC a programem používaným v daném zdravotnickém zařízení. Toto byl velmi bolestivý proces zvláště pro starší ročníky, ale kdo svou práci měl rád, tak to zvládl. Jsem si vědoma toho, že tlak v této oblasti stále trvá, protože program IKIS, který v našich zdravotnických zařízeních používáme, se stále kultivuje. Chceme po našich sestřičkách, aby používaly mobilní aplikaci, fotily rány, pracovaly s elektronickou dokumentací a používaly stále nová vylepšení. Ale díky tomuto tlaku je AGEL líderem i v oblasti nemocničních informačních systémů. Zavést změnu v pracovních postupech je vždy náročné, ale pokud zaměstnanci ve finále zjistí, že má tato změna smysl a že jim práci usnadní, pak z toho mají všichni zúčastnění dobrý pocit.

Když se vrátím do té historie, tak co se nezměnilo a naopak nabývá na významu, je komunikace. Nejčastější zdroj stížností. Komunikace směrem k pacientovi, ale i komunikace mezi zdravotníky. Dříve pacient dostal informaci že půjde na nějaké vyšetření, ale bez dalšího vysvětlení, co jej čeká či proč. Pacienti jsou nyní daleko zvědavější a ptají se. A jsou to právě sestřičky, které mají nejbližší. Ty pak ve dne i v noci čelí jejich dotazům, ale často naslouchají i jejich trápením.

Styčnými důstojníky na lůžkových odděleních, ke kterým se sbíhají všechny informace a kteří mají o všem přehled, jsou vrchní a staniční sestry. Na ně se obrací pacienti, ale i jejich podřízené sestry, ošetrovatelky, lékaři. Když na lůžkové oddělení nastoupí mladý lékař je vyzbrojen teoretickými znalostmi, ale bez praktických znalostí místních postupů a dovedností. Má sice svého školitele, ale ten není vždy po ruce. A pak je zase nejbližší sestra, nejlépe staniční. Ta ví, kam zavolat, na koho se obrátit. A já velmi rada vzpomínám na zkušené sestřičky, které mi kdysi se shovívavostí a laskavostí pomáhaly v orientaci místních zvyklostí, ale i ve fíglech, jak nejlépe zdolat žilní vstupy. Navíc mi dělaly překladatelky, protože holka z Hané nerozuměla místnímu dialektu „po našemu“. Takže slova „cetle“, „loska“ a „dokučat“ mohla znamenat cokoliv a anamnéza byla leckdy neřešitelný oříšek.

Čím by měla být vybavena ideální sestřička kromě toho, že bude odborně zdatná? Hlavně empatií. Umění naslouchat a vcítit se do problémů svých pacientů. O sestřích, který tenhle dar mají, tak o těch pak pacienti mluví jako o andělech.

A já přeji nám všem, aby bylo mezi námi takových andělů co nejvíce. ■

MUDr. Barbora Zbránková
Předsedkyně představenstva Nemocnice AGEL Český Těšín

DĚKUJEME VŠEM sestřičkám, ošetřovatelkám i ostatním zdravotníkům ve Skupině AGEL za každodenní obětavou práci

Nemocnica AGEL Košice-Šaca

Nemocnica AGEL Komárno

AGEL Transfúzní služba

Nemocnice AGEL Ostrava-Vítkovice

Skupina AGEL poblahoprála všetkým zdravotníckym sestram a ošetrovateľom k ich sviatku 12. kvétna. V tento deň už od roku 1965 slávime vo svete **Mezinárodní deň zdravotníckych sester (ošetrovateľstva)**. Z celkového počtu 14 tisíc zamestnanců tvorí zdravotnícké a ošetrovateľské profese ve Skupině AGEL v Česku a na Slovensku více než třetinu pracovníků.

Nemocnice AGEL Šternberk

Nemocnice AGEL Prostějov

Nemocnica AGEL Zlaté Moravce

AGEL Clinic

POĎAKOVANIE SESTRÁM

PhDr. Jana Ondříšová, MPH,
riaditeľka Odboru kvality
a ošetrovateľskej starostlivosti AGEL SK

„Naša profesia je krásna, ale náročná, vyžaduje si nielen primerané vzdelanie, ale aj schopnosti, ktoré nás predurčujú na pomoc iným.“

Milé kolegyně, pri tejto príležitosti sa Vám chcem poďakovať za Vašu silu a námahu, ktorú vkladáte do každodennej práce, za odvahu a entuziazmus, s ktorými zvládáte často veľmi náročné situácie, za veľké srdce, ktoré riadi prácu Vašich rúk. Sme to my, ktoré sme s pacientom a jeho utrpením tvárou v tvár počas celej svojej pracovnej doby. Sestry sú prítomné v tých najcennejších chvíľach v živote a v niektorých jeho najtragickejších situáciách. Denne pri našej práci vidíme nádej a odvahu, radosť a zúfalstvo, bolesť a utrpenie a život a smrť našich pacientov. A to je nesmierne vyčerpávajúce. Sestry a pôrodné asistentky preukázali svoju nezastupiteľnú úlohu pri poskytovaní zdravotníckych služieb počas tejto pandémie, zaslúžia si uznanie a ocenenie za ich život zachraňujúce úsilie a obetavosť pracovať pri zvýšenom zdravotnom riziku.

Prosím, prijmite moje úprimné poďakovanie za Vašu obetavú prácu, Vaše povzbudenie pacientom pri výkone Vašich náročných pracovných povinností. Rovnaká vďaka a rešpekt patrí aj pôrodným asistentkám, ktoré si svoj sviatok pripomenuli už 5. mája a taktiež všetkým zamestnancom, ktorí zabezpečujú a vykonávajú ošetrovateľskú starostlivosť a sú neoddeliteľnou súčasťou každodennej práce. Zároveň všetkým prajem veľa odhodlania, sily, vytrvalosti a hlavne uspokojenia z Vašej práce.

Nemocnice AGEL Třinec-Podlesí

Nemocnice AGEL Nový Jičín

Nemocnice AGEL Podhorská

Poliklinika AGEL Praha

Poliklinika AGEL Plzeň

Nemocnice AGEL Louny

Laboratoře AGEL

AGEL Transfúzní služba

Nemocnice AGEL Ostrava-Vítkovice

Nemocnice AGEL Český Těšín

Nemocnice AGEL Valašské Meziříčí

Nemocnice AGEL Jeseník

AGEL Dialýza

Nemocnice AGEL Říčany

AGEL Hornická poliklinika

Nemocnice AGEL Prostějov

Nemocnice AGEL Píseň

Nemocnice AGEL Šternberk

Kardiocentrum AGEL

Nemocnice AGEL Zlaté Moravce

Nemocnice AGEL Košice-Šaca

Nemocnice AGEL Levoča

AGEL Clinic

Nemocnice AGEL Bánovce

Nemocnice AGEL Handlová

Nemocnice AGEL Krompachy

Nemocnice AGEL Komárno

Fakultná nemocnica AGEL Skalica

Nemocnice AGEL Zvolen

Nemocnice AGEL Kežmarok

ZDRAVOTNÍ SESTRY JAK ŠEL ČAS

Všeobecná sestra (obecně se užívá také zastaralý název zdravotní sestra, popřípadě jen sestra) je nelékařské zdravotnické povolání. Muž vykonávající tuto profesi se označoval jako všeobecný ošetrovatel, v roce 2017 však bylo novelizací zákona toto označení zrušeno. Všeobecné sestry jsou společně s dalším zdravotnickým personálem zodpovědné za ošetrovatelskou, léčebnou a následnou péči při akutních či chronických onemocněních a úrazech lidí, stejně jako za preventivní péči o zdravé a za výkony v život ohrožujících situacích, a to v široké škále zdravotnických zařízení. Sestry se mohou též účastnit lékařského a ošetrovatelského výzkumu a poskytovat celou řadu neklinických služeb souvisejících se zdravotnickou péčí. Mohou také poskytovat péči při porodech a umírání. Obecně lze úlohu sester rozdělit na samostatnou činnost a péči, bez indikace lékaře, a na činnost vykonávanou pod dohledem lékaře v pozici jeho spolupracovnice. Povolání všeobecné sestry je nutné oddělovat od praktické sestry, která vyžaduje nižší vzdělání (středoškolské) a má omezené kompetence.

Přestože jde o povolání, do kterého absolventi nastupují s nadšením a touhou pomáhat, vede jeho vykonávání často k vyhoření. Množství nemocí z povolání i dlouhodobé psychické zátěže je vyšší než u většiny jiných profesí. Jedná se přitom jak o rizika mechanického zatížení těla, infekce a narušení spánkového rytmu, tak o komplikace spojené s konfrontací s utrpením, vysokou mírou zodpovědnosti a nutností rychlého rozhodování a provádění činností, které běžně vzbuzují odpor, to vše za vědomí nízkého finančního ohodnocení. Tyto příčiny vedou k nadměrnému stresu, riziku chybných rozhodnutí a často také k předčasnému opuštění zaměstnání.

Historie ošetrovatelství sahá hluboko do středověku, kdy byla péče o nemocné zajišťována ve špitálech u klášterů. Od řeholních sester, které až do 20. století vykonávaly nejvíce pečovatelské práce, později i v nemocnicích, bylo odvozen název celé profese. K zásadním reformám péče o pacienty došlo v 18. století. Nejvýznamnější osobností stojící u zrodu moderního pojetí sestry je Florence Nightingalová, která se ve druhé polovině 19. století podílela na zakládání škol, organizovala sesterskou práci a připravovala ošetrovatelské příručky. Profesionalizace byla pak dovedena do konce ve 20. století, kdy sestry sehrály významnou roli v obou světových válkách. V mnoha světových zemích včetně tehdejšího Československa byla po druhé světové válce zorganizována výuka na vysokých a vyšších zdravotnických školách, ošetrovatelská úloha řeholních sester byla často potlačena ve prospěch civilní profese. Současně došlo k výraznější specializaci pro provádění jednotlivých typů úkonů.

Zdravotní sestra Marie Adamusová žije a pracuje od roku 1964 v Třinci

PO NÁSTUPU DO TŘINCE BYLA V ŠOKU Z MÍSTNÍ ŘEČI – TO BYLA PRO NI NEUVĚŘITELNÁ BARIÉRA. TADY SE MLUVILO A STÁLE MLUVÍ NÁŘEČÍM „PO NAŠYMU“ A SESTRA TOMU VŮBEC NEROZUMĚLA.

Text: Ing. Tomáš Želazko / Foto: Foto: Rostislav Šimek

Pracovně nejstarší zdravotní sestra ve Skupině AGEL, Marie Adamusová, nastoupila po vystudování Střední zdravotnické školy v tehdejší Gottwaldově (dnes Zlíně) 1. 7. 1964 na chirurgické oddělení Závodního ústavu národního zdraví (ZÚNZ) Třinec, který se nacházel v areálu Třineckých železáren VŘSR (Velké říjnové socialistické revoluce). V roce 1985 se ZÚNZ přestěhoval do prostor mimo areál Třineckých železáren a po privatizaci byl přejmenován na Nemocnici Podlesí (dnes Nemocnice AGEL Třinec-Podlesí). Od roku 1987 pracovala paní Adamusová na mamologické ambulanci Nemocnice Podlesí, která byla součástí chirurgické ambulance, a později také v cévní ambulanci. V roce 1997 se podílela na založení Klubu MARIE, který sdružuje ženy s nádorovým onemocněním prsu. Od roku 2005 je jeho vedoucí.

Přestože od ledna 2004 je v důchodovém věku, vypomáhá na neurologické ambulanci a rehabilitaci na dohodu. Marie Adamusová je vdaná, má dvě dcery a dva vnuky.

Proč jste si vybrala studium na střední zdravotnické škole?

Ve 14 letech má asi málokdo představu, jakou práci si vybrat. Líbila se mi práce sekretářky, ale po vzoru kamarádky jsem si nakonec podala přihlášku na zdravotnickou školu. V roce 1960 jsem byla přijata na Střední zdravotní školu v Gottwaldově (Zlín) na obor zdravotní sestra.

Pracoval někdo z vaší rodiny ve zdravotnictví?

Nepracoval.

Jste rodačka z Holešova na Kroměřížsku. Jak jste se dostala do Třince?

Po dokončení Střední zdravotnické školy jsem dostala umístěnkou do Třince. Tehdejší umístěnka byl dokument, který obsahoval údaje vztahující se k umístění absolventů odborných, středních a vysokých škol do zaměstnání. Nastupovali tam, kde byl nedostatek pracovních sil. Díky umístěnkám měli absolventi škol a učilišť vždy zajištěno pracovní místo. Mohla jsem zůstat ve Zlíně, ale řekla jsem si: „Jdu do světa, takže do Třince.“ Dnes se jezdí za hranice republiky, my jsme mohli jen za hranice krajů.

Takže jste zamířila do Třince.

Do Třince jsem zamířila s kamarádkou, se kterou jsem čtyři roky studovala. Myslely jsme, že jdeme do Frýdku-Místku, umístěnka byla ale do Třince. Věděly jsme, že z Holešova do Frýdku-Místku je velmi dobré spojení, ale po obdržení umístěnky jsme zjistily, že musíme jet do Třince (okres Frýdek-Místek). Tenkrát jsme ani nevěděly, kde Třinec je. Ve škole nám říkali, že musíme kvůli ubytování a dalších technických věcí přijet tři dny před nástupem do práce. Tak jsme do Třince přijely, ale nikdo nás nečekal. Byly jsme vykulené a tři noci jsme spaly na rehabilitaci na lehátkách, než nám sehnali ubytování.

Ale to nebyl jediný problém při nástupu do práce, že?

V Třinci byly dvě nemocnice – Nemocnice Sosna (dnes Nemocnice Třinec) a druhá Závodní ústav národního zdraví Třinec (dnes Nemocnice AGEL Třinec-Podlesí). A my dvě holky zamířily na Sosnu, kde nám na ředitelství řekli, že to máme do ZÚNZu. Vůbec jsme nevěděly, jak se tam dostaneme. Naštěstí do ZÚNZu odjíždělo auto s prádlem, takže jsme s kufry sedly k balíkům prádla. Vysadili nás na hlavní bráně Třineckých železáren a my s hrůzou zamířily do areálu železáren. Na hlavní bráně nám ukázali, kam jít. Asi po sto metrech jsme se opět ptaly a bylo nám sděleno, že stojíme před nemocnicí. Byla to jednopatrová budova z červených cihel, u vjezdu byla malá vrátnice a RTG z jedné strany, z druhé strany byla kuchyně, naproti vjezdu laboratoř, a nad ní ředitelství nemocnice. Kolem nemocnice vedla potrubní pošta do laboratoře TŽ, naproti budovy přes dvůr byl „šrotplac TŽ“.

Pro holku z malého venkovského města to musel být šok, pracovat uvnitř železáren.

To nebylo nejhorší. V šoku jsme s kamarádkou byly z místní řeči – to byla pro nás neuvěřitelná bariéra. Tady se mluvilo a stále mluvím nářečím „po našymu“ a my jsme tomu vůbec nerozuměly. Přišla jsem na pokoj, a první, co mi paní říká: „Šostříčko pytečky herbatke.“ A má reakce: „Prosím? Co si přejete?“ Pak jsem se ještě desetkrát zeptala, desetkrát jsem řekla, že nerozumím. Naštěstí vedle ležící pacientka mi přetlumočila, že paní se chce napít čaje.

Jak dlouho jste si zvykla na zdejší nářečí?

Zvykla jsem si, musela jsem se přizpůsobit. Pracovala jsem se sestrami, které mluvily „po našymu“ a ty mě „vyškolily“, takže jsem brzy rozuměla všemu, ale nářečím stále nemluví.

Na co si ještě vzpomene, ze svých začátků?

Mohla jsem nastoupit buď na chirurgické oddělení, nebo na oddělení interní.

Závodní ústav národního zdraví Třinec, který se nacházel v areálu Třineckých železáren VŘSR

Marie Adamusová po nástupu do práce

Obor chirurgie mě zaujal již ve škole, proto jsem nastoupila na chirurgické oddělení. Po mateřské jsem ještě ve staré nemocnici nastoupila na chirurgickou ambulanci. Práce na chirurgické ambulanci byla pro mne velká škola. Ošetřovaly se úrazy jak lehké, tak těžké, spáleniny, vnitřní zranění, akutní příhody... Než přišel doktor na ambulanci, museli jsme si se vším poradit.

Kdo vám nejvíce pomohl?

Určitě v počátcích naše staniční sestra, spolupracovnice a lékaři.

V roce 1985 jste se stěhovali do nové nemocnice, později přejmenované na Nemocnici Podlesí. Pořád jste pracovala na chirurgickém oddělení?

Po přestěhování do nových prostor jsem v práci na chirurgické ambulanci pokračovala.

V roce 1997 jste založila Klub MARIE, který sdružuje ženy s nádorovým onemocněním prsu. Co je jeho hlavní náplní?

Hlavní cílem klubu je pomáhat ženám s nádorovým onemocněním ke zlepšení psychického a fyzického zdravotního stavu, k rychlejšímu pochopení a smíření se s nemocí a začlenění opět do života, který byl nemocí narušen. Činnost klubu je zaměřena na společné schůzky, výlety, zajištění rehabilitačního programu, arteterapii, návštěvu společenských akcí, pořádání rekondičních, ozdravných pobytů, odborné přednášky vedoucí ke zvýšení všeobecné informovanosti o onemocnění, zajištění kompenzačních pomůcek.

Již přes 15 let jste v důchodu. Kde stále vypomáháte?

Pomáhám na neurologické a rehabilitační ambulanci, když je někdo nemocný nebo v době dovolených – jak je potřeba.

Můžete srovnat minulost a dnešek? Jak se práce sestry změnila?

Dřív měla sestra víc času věnovat se pacientům i přesto, že jsme musely dělat celou řadu jiných věcí. Například připravovat veškerý obvazový materiál. Dnes je materiál už hotový, sterilizovaný, na jednou použití. Jako minus vidím současnou nadměrnou administrativu.

A co pacienti – jak se změnili?

Ke každému pacientovi, který přijde do nemocnice, musí zdravotníci přistupovat stejně jak v minulosti, tak i nyní. Je to pacient a zaslouží si maximální péči, ať má problémy jakékoliv. V minulosti byli pacienti pokornější, vděčnější, ale to bylo dané dobou. Dnešní doba je velmi úspěšná. My jsme měli na všechno víc času i při tak náročné práci. Bylo například víc času si s pacienty pohovořit.

Zažila jste nějakou těžkou situaci? Máte pacienta, který se vám výrazně vryl do paměti?

Ano, ale raději to nechám bez komentáře.

Litovala jste někdy, že jste šla touto cestou – zdravotnictvím?

Vůbec ne. Práci ve zdravotnictví musí mít člověk rád, nemůže ji brát jen jako zaměstnání.

Co vám práce vzala a dala?

Já si myslím, že hodně dala. Člověk při této práci získá přehled o všem, rozšíří si obzory. A pokud chce v oboru pracovat, tak se musí pořád vzdělávat, školou nic nekončí. A vzala? Já myslím, že ne.

Můžete prozradit vaše koníčky?

Mými koníčky je turistika v Beskydech. S manželem jsme začali s turistikou koncem sedmdesátých let. Beskydy jsou úžasné. Raději chodíme ve všední dny, kdy je na horách méně lidí. ■

SESTRA MARIE ADAMUSOVÁ VZPOMÍNÁ

JAK UKLÍZEČKA Z NEMOCNICE VYHODILA GENERÁLNÍHO ŘEDITELE TŘINECKÝCH ŽELEZÁREN

Pamatujete si na nevrlou paní uklízečku Kiliánovou z filmu Jak básníkům chutná život? Jak uklízela v nemocnici a všichni z ní měli respekt? „Dobré jitro, paní Kiliánová,“ říkali uklízečce doktoři i sestry. A její odpověď: „Hergot, furt se tu couráte jak bílí havrani, kdo to má poklízet? Já se vám na to tady mohu vyprdnout, půjdu k dráze...“

Tak na to jsem si vzpomněl, když mi paní Adamusová vyprávěla příhodu ze ZÚNZ Třineckých železáren, někdy ze sedmdesátých let minulého století:

Měli jsme ráznou paní uklízečku. Vždy po obědě se vytírala chodba nemocnice, a v té době nesměl nikdo po chodbě přejít. V Třineckých železárnách bylo také zvykem, že když se stal úraz některému zaměstnanci, tak vedení podniku přišlo pacienta navštívit na oddělení, kde ležel. Když jednou přišla delegace železáren v čele s ředitelem Ing. Miroslavem Boublíkem, CSc., uklízečka měla zrovna vytřenou podlahu a na delegaci zhurta spustila: „Panočku! Panočku! Kaj iděte? Nevidíte, že je vytřený?“ Nejvyšší muž Třineckých železáren, který byl váženou osobou, stačil jen odpovědět: „Jdeme za pacientem, který měl pracovní úraz. Já jsem Boublík“. A uklízečka, která vůbec neměla ponětí, že je to sám pan ředitel železáren, reagovala: „Boublík Neboublík, tady je vytřeno! Až to bude suché, můžete jít!“ Delegace odešla a pan ředitel Boublík na druhý den paní uklízečku poslal kytici s bonboniérkou a omluvou: „Tak to má být, každý si má hájit svoje, na svém pracovišti“.

Vedúca sestra z levickej pôrodnice pomáha bábätkám na svet už 51 rokov

EVA MORAVSKÁ: „PÔRODNÍCTVO JE NAJKRAJŠÍ ODBOR V ZDRAVOTNÍCTVE, RODÍ SA V ŇOM NOVÝ ŽIVOT.“

Text: Mgr. Martina Pavliková / Foto: Nikola Holková

Neuveriteľných 51 rokov vstupuje pred začiatkom každej pracovnej zmeny do tej istej budovy levickej nemocnice. Vedúca sestra z Oddelenia gynekológie a pôrodnictva Eva Moravská začala v roku 1971 ako pôrodná asistentka a tomuto poslaniu venovala celý svoj život. Na oddelení ju usmiatu nájdete dodnes, kde naďalej pomáha pri príchode bábätiok na svet.

„K zdravotníctvu ma priviedol otecko, ktorý mi ako mladučky žiačky rozprával o tom, že pôrodnictvo je najkrajší odbor v zdravotníctve. Rodí sa v ňom nový život, a to je ten najkrajší pocit na svete,“ začína svoje rozprávanie Eva Moravská z Nemocnice AGEL Levice. Dodnes si spomína na svoj prvý deň v práci. „Bol to deň plný očakávania a trochu aj strachu, či ako mladá sestra zvládnem náročnú pozíciu pôrodnej asistentky. Prvý primár, pod vedením ktorého som začala pracovať, nás, nové absolventky viedol hlavne k praktickým zručnostiam. Tie sme potrebovali využívať hlavne na pôrodnej sále,“ opisuje svoje začiatky.

Počas svojej 51-ročnej praxe si Eva Moravská prešla na oddelení rôznymi pozíciami, avšak všetky ju naplňali a práca s deťmi a mamičkami ju baví po celý čas. „Moja práca sa po desiatky rokov menila. Najprv som pracovala ako pôrodná asistentka na

pôrodnej sále, potom staničná na gynekologicko-pôrodnickom oddelení a zároveň inštrumentárka na operačnej sále, toto vykonávam dodnes. Po zrušení okresných nemocníc a odchode okresnej pôrodnej asistentky do dôchodku som sa stala vrchnou sestrou gynekologicko-pôrodnického oddelenia,“ vysvetľuje svoju cestu pani Eva. Podľa jej slov prešlo zmenami nielen samotné zdravotníctvo, ale aj oblasť ošetrovateľstva. Sestry sa okrem svojej

práce začali venovať ošetrovateľskej dokumentácii a elektronizácii v zdravotníctve, čo do značnej miery ovplyvnilo samostatný ošetrovateľský výkon a čas strávený pri lôžku pacientky.

Výber svojho povolania, ktoré môžeme jednoznačne nazvať aj poslaním, nikdy neolutovala. Súčasťou jej pracovných dní je množstvo radostných dní. „Vo svojej práci mám najradšej pocit šťastia a radosti, ktorý prežívam spolu s novými rodičmi. Ich úsmev a radosť z novonarodeného dieťatka je najkrajším pocitom aj pre nás všetkých, ktorí sa podieľame pri zrode nového života. Som nesmierne šťastná, že chvíle šťastia a radosti viem s rodičkami prežívať spolu. Žiaľ, občas sú súčasťou našich dní aj smutné chvíle spojené s mamičkami, ktoré zdravotníci nesú tiež veľmi ťažko,“ opisuje Eva Moravská.

„Ostrieľaná“ zdravotníčka má aj odkaz pre mladých budúcich kolegov, ktorí o tomto povolaní uvažujú, alebo už súčasťou zdravotníctva sú. „Dnešným mladým zdravotníkom chcem zaželať mnoho trpezlivosti a empatie. Naše zdravotníctvo ich veľmi potrebuje. A ak chceme pomôcť našim pacientom, tak musíme všetci začať od seba, dokázať, že mladá generácia je silná a vie byť užitočná a svoje povolanie nech berú nielen profesionálne, ale ako sa hovorí, nech je aj ich poslaním,“ dodáva na záver Eva Moravská. ■

Ida Jarošová v soutěži Sestra roku oceněna za celoživotní dílo

SESTRA ORTOPEDICKO-TRAUMATOLOGICKÉHO ODDĚLENÍ NEMOCNICE AGEL NOVÝ JIČÍN PRACUJE VE ZDRAVOTNICTVÍ 41 LET.

Text: Martin Janík, Ing. Tomáš Želazko / Foto: společnost EEZY Events & Education

Sestřička Ida Jarošová v zelených šatech přebírá ocenění

Všeobecná sestra Ida Jarošová s MUDr. Romanem Prymulou a kolegy z ortopedicko-traumatologického oddělení

Velkého úspěchu dosáhla sestra ortopedicko-traumatologického oddělení Nemocnice AGEL Nový Jičín Ida Jarošová. V celostátní soutěži Sestra roku 2021 odborná porota rozhodla, že Ida Jarošová se stala držitelkou Čestného ocenění za celoživotní dílo. Slavnostní vyhlášení výsledků prestižní soutěže a předání všech ocenění Sestra roku 2021 se uskutečnilo na slavnostním galavečeru v pražském kině Lucerna. Akce se uskutečnila za osobní účasti ministra práce a sociálních věcí Ing. Mariana Jurečky a primátora Prahy MUDr. Zdeňka Hřiba.

„Jsem dojatá z tohoto ocenění, velmi si toho vážím,“ řekla k ocenění během galavečera Ida Jarošová, která ve zdravotnictví pracuje již 41 let.

„Na otázku, proč jsme nominovali naši sestřičku Idu Jarošovou na Sestru roku, by se dalo odpovědět velmi jednoduše. Ovšem pokud ji opravdu chci popsat jako člověka a velmi potřebnou profesní osobu ve zdravotnictví, nutí mě to k zamyšlení. A také k tomu, abych posbírala i názory ostatních, a to nejen sestřiček, ošetřovatelek, lékařů, ale také studentů a samozřejmě pacientů, kteří jsou neodmyslitelnou součástí práce zdravotní sestry,“ sdělila vrchní sestra ortopedicko-traumatologického oddělení Monika Žáčková, DiS., která Idu Jarošovou za celý kolektiv nemocnice do soutěže nominovala.

Ida Jarošová i přes svůj dlouholetý pracovní výkon je stále v dobré kondici a náladě. A skoro neví, co je to pracovní neschopnost. Mladším kolegům je vždy ochotna pomoci radou a svými vtipnými glosami dovede odlehčit náročný pracovní den. Je nepostradatelnou součástí celého týmu, a to zejména pro své obrovské zkušenosti. Pro radu si za ní mnohdy přicházejí i lékaři. Není třeba zdůhnavě popisovat, že sestra Ida po celý svůj život pracuje velice aktivně, že si pacienti pochvalují její kvalitní péči, a také že její péče s koncem pracovní doby nekončí. Mnohokrát ukázala svou srdečnost a našim pacientům pomáhala i v soukromí, aniž by čekala jakékoliv ocenění.

Během své praxe zastávala i vedoucí pozici. Práce všech, tedy ošetřovatelek, sester či lékařů, si nesmírně váží a ve svém přístupu k nim nedělá rozdíly. „Podle jejího názoru jsme si zdravotnické povolání všichni vybrali dobrovolně a nezáleží, na jaké úrovni naše vzdělání je. Hlavní je pomoc lidem, o což se snažíme společně, jako tým. Pokud nebude naše péče na sebe navazovat a nebudeme si vzájemně pomáhat, odrazí se to na kvalitě poskytované péče a na spokojenosti pacientů,“ uvádí vrchní sestra.

Podle slov navrhovatelky je Ida Jarošová spojnicí mezi mladými a těmi zkušenějšími. „Ida spojuje zkušenosti a přehled sestry

„staré školy“ s energií a schopností zlehčit situaci, kterou mají mladí kolegové. Zkušenosti tedy nejen předává, ale i získává. Zjistí-li lékař či mladší kolega, že sestra Ida má službu, zaraduje se, protože ví, že se všechno zvládne perfektně a bez zbytečného stresu. Ida je oblíbená všemi věkovými skupinami, což je pro práci v tak velkém a generačně rozmanitém kolektivu velmi důležité.“

Ida Jarošová má dva syny, tři vnučky a tříletého vnuka. Ve volném čase si ráda zaplave nebo zajezdí na kole, někdy zajde do divadla či do kina. Ze všeho nejvíc ji ale baví věnovat se vnučátkům, která jí pomáhají zapomenout na všechny starosti.

Soutěž Sestra roku je koncipována jako poděkování sestrám a dalším nelékařským zdravotnickým pracovníkům za jejich mimořádnou a zodpovědnou práci a pořádá ji společnost EEZY Events & Education ve spolupráci s odborným časopisem Zdravotnictví a medicína. Záštitu nad soutěží Sestra roku převzaly Nadace Dagmar a Václava Havlových VIZE 97, Ministerstvo zdravotnictví ČR, Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, Unie zaměstnavatelských svazů ČR, Aliance pro telemedicínu a digitalizaci zdravotnictví a sociálních služeb a Magistrát hlavního města Prahy. Odborným garantem je Česká asociace sester. Hlavním partnerem akce byla naše společnost AGEL. ■

Prestížne ocenenie Biele srdce si odniesli štyri sestry AGELu

NAJLEPŠIE SESTRY SLOVENSKA PRIJALA AJ PREZIDENTKA SLOVENSKEJ REPUBLIKY.

Text: Mgr. Martina Pavliková / Foto: SKSaPA a PhDr. Jana Ondrišová

Laureátky ocenenia Biele srdce 2022 za spoločnosť AGEL

Magický deň, piatok 13. mája, sa zapíše do srdca a mysle 28 sestrám a pôrodným asistentkám Slovenska. Najväčším splneným snom každého zdravotníka je uznanie, tak zo strany pacientov a rodinných príslušníkov, ako aj zo strany odborníkov sektora zdravotníctva. Prestížne ocenenie Biele srdce v kategórii Sestra a pôrodná asistentka – manažérka 13. mája 2022 prevzali štyri zamestnankyne spoločnosti AGEL na Slovensku – Bc. Beáta Csöbőnyeiová, dipl. sestra z Oddelenia klinickej a radiačnej onkológie Nemocnice AGEL Komárno, PhDr. Marianna Mužíková, manažérka vakcinačného centra a hlavná sestra polikliniky Nemocnice AGEL Košice-Šaca, vedúca sestra Chirurgického oddelenia Nemocnice AGEL Zlaté Moravce Mgr. Beáta Králiková a riaditeľka Odboru kvality

a ošetrovateľskej starostlivosti v spoločnosti AGEL SK Bratislava. Slovenská komora sestier a pôrodných asistentiek už po 15-krát zorganizovala toto slávnostné podujatie, ktorým si pripomína deň narodenia zakladateľky moderného ošetrovateľstva, Florence Nightingaleovej.

Všetky tie obetavé mamy, manželky, sestry, priateľky, jednoducho nezastupiteľné a mimoriadne dôležité nežné predstaviťky zdravotníctva, prvé a posledné osoby, s ktorými sa pacient v nemocnici stretáva, sú nevyhnutnou súčasťou zdravotníctva od nepamäti, no posledné roky a hlavne posledné mesiace ukázali, prečo sa na ich prácu pozeráme s ešte väčším rešpektom. Uznanie a obdiv za svoje nasadenie, trpezlivosť, obetavosť a nezlomnú vôľu pomáhať za každých okolností pacientom si preto

právom zaslúžia. Prezidentka Slovenskej republiky Mgr. Zuzana Čaputová podotkla, že sestry stále čakajú na zlepšenie svojich pracovných podmienok, predovšetkým však finančného ohodnotenia, pričom im vyjadrila svoju plnú podporu. „Sestry, ktoré nás ošetrojú, vnímame ako súčasť svojej rodiny. Ako blízke osoby, ktoré majú v rukách naše zdravie a v hraničných prípadoch náš osud,“ vyhlásila hlava štátu. Šéfka Slovenskej komory sestier a pôrodných asistentiek Mgr. Iveta Lazorová súhlasí, že je potrebné vytvoriť lepšie pracovné podmienky a aj lepšie ohodnotiť prácu sestier a pôrodných asistentiek. Medzinárodná rada sestier podľa jej slov upozornila, že ak sa nespraví nič, aby sa stavy sestier doplnili, kríza v ošetrovateľstve môže mať horšie následky než pandémie. ■

PhDr. Jana Ondrišová, MPH

PhDr. Jana Ondrišová, MPH pôsobila od roku 2018 v Nemocnici AGEL Komárno ako námestníčka OŠE, kde aj vďaka svojej veľkej iniciatíve prispela k tomu, že nemocnica sa stala vyhľadávaným zdravotníckym zariadením, čoho výsledkom bolo jej umiestnenie na 3. mieste v ankete INEKO o najlepšie zdravotnícke zariadenie za rok 2021. Vďaka jej nasadeniu a vysokej odbornosti ako i empatii k svojim kolegom si ju všimli nadriadení a posunuli ju na najvyššiu úroveň v rámci skupiny AGEL, kde kde od júla 2021 pôsobí ako riaditeľka odboru kvality a ošetrovateľskej starostlivosti v spoločnosti AGEL SK.

Mgr. Beáta Králiková

Nemocnica AGEL Zlaté Moravce v spolupráci s Regionálnou komorou sestier a pôrodných asistentiek Zlaté Moravce navrhla na prestížne ocenenie námestníčku úseku ošetrovateľskej starostlivosti a zároveň vedúcu sestru chirurgického oddelenia Mgr. Beátu Králikovú. Týmto návrhom jej Nemocnica AGEL Zlaté Moravce vyjadrila poďakovanie za jej dlhoročnú prácu, odbornosť, ľudský prístup pri výkone riadiacej funkcie, ktorú vykonáva viac než 15 rokov. Najskôr ako sestra, neskôr ako manažérka dennej zmeny, následne ako vedúca sestra chirurgického oddelenia a v neposlednom rade, v súčasnosti, aj ako námestníčka riaditeľa pre úsek ošetrovateľskej starostlivosti.

Bc. Beáta Csöbönyeiová

Bc. Beáta Csöbönyeiová, dipl. sestra. Na pozícii sestry v komárňanskej nemocnici pracuje 27 rokov. Miluje prácu na onkológii, kde je pre pacienta telom i dušou. Jej život naplnia práca, dcéra a charita. K svojej práci pristupuje mimoriadne citlivo. Má dar pacienta spoznať nielen ako pacienta, ale aj ako človeka, ktorý sa bojí budúcnosti. Je húževnatá a vytrvalá. Kolegovia aj pacienti ju poznajú ako človeka s mnohými pozitívnymi vlastnosťami, empatického a ľudského. Nič nevzdáva a nikoho sa nevzdáva. Pre ňu NIE nič neznamená. Dodáva silu iným, chuť bojovať a tešiť sa z maličkostí. Je mimoriadne náročná k sebe a rovnako to očakáva aj od kolegov. Vždy sa snaží byť všade a o krok vpred.

PhDr. Marianna Mužíková

PhDr. Marianna Mužíková od roku 2012 pôsobí ako sestra manažérka vo funkcii hlavná sestra Polikliniky Nemocnice AGEL Košice-Šaca. V pozícii manažérky sa neustále venuje vzdelávaniu svojich zamestnancov, snaží sa poskytovať a vytvárať svojmu personálu maximálne podmienky na prácu, zlepšuje ich pracovné prostredie, ako aj pohodu pri práci. Od začiatku pandémie covid-19 je manažérkou vakcinačného centra, kde vysoko profesionálne a s obrovským pracovným nasadením od vzniku centra koordinovala jeho chod, aj počas veľkých výpadkov personálu. Počas svojej kariéry vystupuje vysoko profesionálne, racionálne hodnotí situácie a prijíma kritické rozhodnutia, ktoré citlivo komunikuje so svojím personálom. Je obetavá a hlavne ľudská.

ANKETA: *Na co sestry vzpomínají...*

Marcela Bubíková, zdravotní sestra AGEL Dialýza

Každý obor ve zdravotnictví je něčím zajímavý a zároveň náročný. Pracuji nyní na dialyzačním středisku AGEL Dialýza a mám zkušenosti i z dalších oborů – ARO, JIP, anestezie. Práce s lidmi mě moc baví, každý člověk je jiný a má své potřeby. Důležitá je empatie, trpělivost a pevné nervy. Pacienti jezdí na dialýzu většinou 3krát týdně, a proto je naše práce psychicky velmi náročná. Je zde i hodně rekreatů, kteří se k nám rádi vrací. I naši pacienti jsou spokojeni, a to pak člověk chodí rád do práce.

Vlasta Rysová, dětská sestra JIP Nemocnice AGEL Nový Jičín

Nejvíce mne i po letech baví různorodost práce s lidmi, a zvláště dětmi. Dennodenní motivaci nacházím v léčbě dětí a radosti rodičů. Svou radost nacházíme zejména v tom, že děti, které často přicházejí apatické a nemocné, někdy i v ohrožení života, pak vidíme odcházet veselé, stabilizované a leckdy zcela uzdravené. Vzpomínám si na případ osmiměsíčního miminka, které k nám přivezli v těžkém stavu, v bezvědomí. Ani rodiče, ani my jsme nevěděli, co se stalo. O to více jsme byli překvapeni, že příčinou byl, i přes raný věk diabetes. Chlapec je už velký, pravidelně se u nás léčí – a dnes po mnoha letech k nám hlásí, je veselý a dokonce si pamatuje všechny sestřičky jménem.

Gabriela Pončová, sestra na Oddělení léčebných rehabilitací AGEL Hornická poliklinika

Musím říci, že i po téměř 40 letech ve zdravotnictví, mě tato práce stále baví a naplňuje. Největší radost mi dělá, když mohu vidět výsledky a pokroky, kterých pacienti díky rehabilitacím dosahují. Třeba po operacích a různých úrazech, když se tak díky naší společné práci mohou vrátit zpět do života. Občas se k nám dokonce vrací, vždycky mě potěší, když si na mě vzpomenou a ve dveřích mě hned s úsměvem zdraví. Mám opravdu štěstí, že jsem našla nejen povolání, ale především své poslání, a to samé bych přála i všem okolo mě.

Dagmar Hanulíková, staniční sestra urologické oddělení Nemocnice AGEL Ostrava-Vítkovice

Jako sestřička jsem na urologii nastoupila hned po střední škole v červenci roku 1973. Obor jsem si zvolila i proto, že moje maminka byla také zdravotní sestrou. Urologie byla už od začátku jasnou volbou a láska k tomuto oboru mi zůstala do dnes. Nové generaci přeji hlavně hodně trpělivosti, chuť se vzdělávat a chtít tady pro pacienty být. Když vám práce bude dávat smysl, bude vám dělat radost a naplňovat vás třeba celý život na jednom místě. Tak jako mě.

Olga Horniačková, Všeobecná sestra chirurgické ambulance Nemocnice AGEL Podhorská

Když jsem jako čerstvá devatenáctiletá absolventka střední zdravotní školy dostala k maturitnímu vysvědčení i odznak diplomované sestry, na němž se skvěl nápis 'Sloužím zdraví lidí', netušila jsem, že je to holý fakt a prostě celá naplní mé budoucí práce. Přála bych mladším kolegyním a kolegům spoustu síly a elánu, navzdory leckdy vyčerpávajícím službám, a to nejen v covidovém čase. Aby jejich práce byla pro ně nejen zdrojem příjmu, ale aby je bavila, tak jako mě i po 48 letech ve zdravotnictví. Radujte se i z malých úspěchů, abyste se mohli po letech ohlédnout a zjistit, že to byly nakonec velké věci, které jste dokázali.

Jitka Korelová, vedoucí sestra Pracoviště invazivní kardiologie Kardiologické centrum AGEL

Práce zdravotních sester je řeholí, kterou je potřeba vykonávat s láskou a nadšením! Odborné znalosti, vlídná slova a úsměv by měly být hlavními atributy našeho povolání. Věřím, že spokojený pacient je naše vizitka!

Alena Sochorovská, sestra Kardiologické ambulance POLIKLINIKA AGEL Praha Italská

V poliklinice na Italské ulici pracuji od 7. srpna 1968, takže za 53 let práce jsem zde zažila opravdu mnoho. K práci ve zdravotnictví jsem se dostala přes mého tatínka, který nechtěl, abych pracovala v zemědělství jako on. Mou hlavní motivací byla práce s lidmi, kterou mám velmi ráda, a nabíjí mě energií. Co považuji za nejdůležitější při mé práci? Určitě je to empatie. Při naší práci narazíme na různé typy lidí a s empatií se s nimi jedná hned lépe. Někdy mi přijde, že na ni trochu zapomínáme.

Jarmila Chalivopulosová, pracovnice chirurgického oddělení II. Nemocnice AGEL Jeseník

V prosinci roku 1971 jsem nastoupila do nemocnice Jeseník jako zdravotní sestra na chirurgické oddělení. Mé cesty dále vedly přes instrumentářku na operačních sálech, dětskou sestru na novorozeneckém oddělení, vrchní sestru chirurgického oddělení až po dokumentační pracovníci. V této funkci jsem od roku 2017 až dodnes. Přesto mou srdeční záležitostí byla a navždy bude práce instrumentářky na operačním sále. Ze své dlouholeté praxe bych chtěla popřát mladým kolegům hlavně trpělivost a empatii, která je velice důležitá pro naši práci.

Zdeňka Bajcurová, sestra na oddělení následné rehabilitační péče Nemocnice AGEL Říčany

Každý den vidím tolik dobrého, co práce sestry vytváří. Je to smysluplné zaměstnání. Nejvíce pak čerpám z práce na sonu kyčlí, kde pracuji s miminky. To je skutečná radost. Mladším sestřičkám přeji, aby stále myslely na to, že každý jsme jiný a že pomáhat je potřeba všem, bez rozdílu. A samozřejmě je důležitá vlídnost a lidský přístup.

Zdenka Bédiová, sestra JIS Chirurgického oddelenia Nemocnice AGEL Komárno

Písal sa rok 1980, bol 1. august, keď som po ukončení Strednej zdravotnej školy v Nitre nastúpila do nemocnice v Komárne na chirurgické oddelenie ako sestra na ženskú stranu chirurgického oddelenia. Pri každej návšteve trhoviska v Komárne sa stretnem s mojim pacientom, ktorý stále spomína na pobyt na chirurgickom oddelení, ako som mu pomohla v tých najťažších obdobiach. Ako prechádzam vedľa jeho stola na trhovisku, zakaždým mi zakýva alebo sa prihovori. Je to veľmi dobrý pocit, že si na mňa spomenú pacienti a vážia si moju robotu sestry.

ANKETA: *Na co sestry vzpomínajú...*

Alena Jurcsiková, vedúca sestra chirurgického oddelenia Nemocnice AGEL Zvolen

V nemocnici pracujem od roku 1981. Nastúpila som do vtedajšieho Okresného ústavu národného zdravia na chirurgické oddelenie, kde dnes pracujem na pozícii vedúcej sestry. Z mojich rokov praxe mi najviac utkvel v pamäti prípad štvorročného týraného chlapčeka, ktorý bol hospitalizovaný na JIS.

Bc. Alena Liptáková, vedúca sestra urgentného príjmu Nemocnice AGEL Zvolen

V nemocnici pracujem od roku 2014 a práve tú našu vo Zvolene som si vybrala, lebo sa mi páči, že je to menšia nemocnica. Myslím si, že tým je prístup k zamestnancom osobnejší, čo mne osobne vyhovuje. Zážitky z nemocnice ani neviem zrátať, asi tie najviac emotívne zážitky boli každá úspešná resuscitácia, keď som ešte pôsobila ako sestra OAIM.

Mgr. Viera Poláčiková, vrchná sestra na OAIM Nemocnice AGEL Zvolen

V zdravotníctve pracujem už 38 rokov a svoje povolanie milujem. Pomáhať ľuďom je pre mňa poslanie. Za ten čas, čo pracujem v nemocnici som videla nespočetne prípadov. Naša práca má vždy dve strany mince, to však neznamená, že prácu nerobíme s láskou. Aj po všetkých ťažkých a náročných chvíľach viem, že moje rozhodnutie stať sa zdravotníkom bolo správne.

Mgr. Zuzana Bukovcová, vedúca sestra Interného oddelenia Nemocnice AGEL Zvolen

Vo zvolenskej nemocnici pracujem od roku 1991, aktuálne na pozícii vedúca sestra interného oddelenia. Môj najemotívnejší zážitok boli veľmi ťažké posledné chvíle pri lôžku kolegyne, priateľky, s ktorou som roky pracovala na jednom pracovisku. A aby som pridala aj pozitívny, tak určite vždy, keď pacienti a ich rodiny prejavia naozaj úprimnú spokojnosť a vďačnosť, vtedy má človek pocit, že aj neúspešný koniec má zmysel. To vždy povzbudí a dá silu do ďalších dní.

Mgr. Katarína Ješková, vrchná sestra na Oddelení vnútorného lekárstva Nemocnice AGEL Zvolen

V zdravotníctve pracujem už 26 rokov a svoju prácu zbožňujem. Veľakrát som sa pozerala na ťažké osudy ľudí a častokrát sme aj plakali, ale boli tu aj chvíle šťastia a radosti. Pre mňa najväčším zážitkom bol moment, keď naša kolegyňa po 10 dňoch na umelej pľúcnej ventilácii pri covide odišla domov zdravá.

Agneša Botková, služobne najstaršia sestra Nemocnice AGEL Bánovce

Sestrou som vlastne celý svoj život. Keď sa obzriem späť, viem porovnať všetko, čo sa za tie roky v zdravotníctve zmenilo. Jediné, čo sa nezmenilo, je môj prístup k pacientovi. Keď máte srdce, dušu a svedomie na správnom mieste, môže vás táto práca naplňať tak ako mňa – pokojne celý život.

PhDr. Andrea Kusá, vedúca sestry JZS, zástupkyňa námestníčky pre ošetrovatelstvo Nemocnica AGEL Bánovce

V roku 1996, po skončení školy a absolvovaní výberového konania som nastúpila pracovať do bánovskej nemocnice na geriatricko-rehabilitačno-doliečovacie oddelenie (GRD). Po odpracovaní 7 rokov som bola oslovená ísť pracovať na oddelenie anestéziológie a intenzívnej medicíny. Vrcholným zážitkom pre mňa bola operácia – cisársky rez, pri ktorej som prvýkrát zblízka videla a zažila zrod nového života. Práca anestéziologickej sestry bola pre mňa srdcovou záležitosťou, dnes sa ku nej dostanem už iba okrajovo, ale zároveň nedám dopustiť ani na prvé roky praxe, tie boli pre mňa doslova školu života.

Bc. Michaela Candráková, sestra Interného oddelenia Nemocnice AGEL Bánovce

Práca sestry ma naplňa už niekoľko rokov. Spomienok mám preto toľko, že neviem, ktorá je hodnotnejšia. Myslím, že zmysel tejto práce naplno prežívam vtedy, keď pacienta sprevádzam jeho chorobou. On mi zveruje svoje prežívanie, ja jemu odovzdávam svoje rady. Najšťastnejšia som však vtedy, keď pacienta z nášho oddelenia vyliečeného odprevádzam k dverám cestou domov. Verím, že sme sa obohatili navzájom, keď pacient srdečne ďakuje za starostlivosť a ja v duchu ďakujem za ďalšiu skúsenosť a spomienku, ktorých je vďaka takýmto pacientom len viac a viac. To sú tie chvíle, keď si pomyslím, že byť sestrou je veľká zodpovednosť a hlavne česť.

Janka Hrebíčková, sestra Oddelenia fyziatrie, balneológie a liečebnej rehabilitácie Nemocnice AGEL Bánovce

Za 26 rokov mojej praxe bola práca na covidovom oddelení jednou z najťažších. Myslím si, že sme využili všetky naše sily, vedomosti a zručnosti a aj napriek tomu sme často prehrávali. Naopak, najkrajšie časy som zažívala na FBLR, krásne priestory nového oddelenia a úžasný kolektív boli dôvody, aby som do práce chodila s radosťou a ešte usmiali a úspešne zrehabilitovaní pacienti.

Richard Grňo, praktická sestra, Oddelenie dlhodobo chorých Nemocnice AGEL Bánovce

Na zdravotnú školu som nastúpil aj po vzore mojej staršej sestry, ktorá je zdravotná sestra a motivovala ma k tomuto povolaniu. Aj keď musím uznať, že na vidinu toho, že na škole bude väčšina spolužiakov, bola tiež lákavá. Po prvých dňoch na praxi sa mi toto povolanie veľmi zapáčilo a zžil som sa s ním. Pomoc ľuďom beriem ako tú najlepšiu prácu, ktorú môžem robiť.

ANKETA: *Na co sestry vzpomínajú...*

Marta Gulová, sestra ortopedickej ambulancie Fakultnej nemocnice AGEL Skalica

V dnešnej dobe a hlavne počas pandémie vykonávať povolanie sestry je ťažšie, snažím sa pracovať podľa najlepšieho svedomia a vedomia. Počas 44-ročnej praxe u detičiek aj dospelých, pri lôžku aj na ambulancii mám neopísateľný pocit a zadostučinenie a také pohladenie, aj keď náročné. Neviem si predstaviť robiť niečo iné.

Viera Bartošíková, dispečing Fakultnej nemocnice AGEL Skalica

V júni to bude 48 rokov, čo som do vtedajšej NSP Skalica prišla pracovať po štúdiu na Strednej zdravotnej škole v Skalici. Ja som robila vždy rada. Nestážovali sme sa, robila som prácu, ktorá mi bola pridelená. Snažila som sa byť zodpovedná. Mala som rodinu a dosť veľkú, mala som rodičov, ktorých som doopatrovala, starých rodičov. Do práce som vždy rada chodila. Aj kolektív bol dobrý, aj na internej ambulancii, aj na psychiatrii.

Mgr. Katarína Komorníková, manažérka záchranej zdravotnej služby Fakultnej nemocnice AGEL Skalica

Práca zdravotníckeho záchranára je bohatá na zážitky, ale zároveň je aj psychicky a fyzicky náročná. Záchranár pracuje buď v dvojčlennej posádke – RZP, alebo v trojčlennej – RLP. Každý výjazd je iný a jedinečný, ovplyvnený rôznymi rizikami. Či zdravotným stavom pacienta, prostredím, okolím alebo príbuznými. Nikdy nevieme, čo nás čaká na adrese. Pre nás všetkých sú náročné zásahy k deťom či dopravným nehodám. Naša práca je tímová.

Justína Kandríková, Pneumologická ambulancia, Nemocnica AGEL Krompachy

Počas študentských čias som chcela byť kaderničkou. V škole sa mi však darilo a mala som výborný prospech. Triedna učiteľka ma vybrala a presvedčila, aby som šla na strednú zdravotnícku školu. Vybrala mi povolanie, ktoré by som teraz nevymenila. Neviem si predstaviť prácu v inej ambulancii či na inom oddelení a nikdy som ani neuvažovala nad tým, že by som robila niečo iné. Povolanie sestry ma naplňuje, no je pravdou, že postupom času sme sa na ambulancii museli vyzbrojiť väčšou dávkou trpezlivosti. Myslím, že v minulosti ľudia vnímali zdravotníkov ako väčšie autority. Zdravie mi ešte dobre slúži, a tak stále pracujem.

Bc. Oľga Dzimeková, vedúca sestra chirurgického odd., Nemocnica AGEL Krompachy

Zdravotnou sestrou som túžila byť odjakživa. Mojm veľkým vzorom bola moja teta, podľa ktorej som si vysnívala svoje povolanie. Pracovala v liečebni v Lučivnej a nosievala modro-bielu uniformu. Veľmi som chcela takú uniformu nosiť aj ja a tento detský sen som si nakoniec splnila. Po ukončení štúdia na zdravotníckej škole som chcela pracovať na internom oddelení, no ako to už v živote chodí a náhoda zariadi život po svojom, tak to bolo aj v mojom prípade a ja som sa nakoniec ocitla na chirurgii.

Mária Vázanová, sestra RDG oddelenia Nemocnice AGEL Handlová

Nemôžem povedať, že by som od detstva snívala o profesii zdravotnej sestry. Začala som sa nad tým zamýšľať vďaka mojej kamarátke, dokonca by som povedala, že ma priamo k rozhodnutiu dovedla ona. Snáď nikdy nezabudnem na príhodu s malým dieťaťom, ktorému chorá matka odrezala obe ruky od zápästia. Bol to pre mňa obrovský šok, pretože išlo o malé dieťa. Jediné, čo mi dodnes zjemňuje tento šokujúci zážitok, je fakt, že z dieťaťa vyrástla mladá slečna, z ktorej sa stala právnička a športovkyňa. Som šťastná, že ma nič neodradilo a vykonávam toto povolanie s láskou aj dnes.

Iveta Bubláková, vedúca sestra Jednodňovej zdravotnej starostlivosti Nemocnice AGEL Handlová

Emócie a zážitky nás sprevádzajú celým životom a sú jeho súčasťou. Je dôležité si vážiť aj tie najmenšie veci, ktoré máme, pretože môžeme o ne zo sekundy na sekundu prísť. My zdravotníci tento fakt vnímame zrejme viac ako bežní ľudia, keďže sa s tým stretávame často. Dojme ma, keď sa ľudia dokážu úprimne tešiť z maličkostí. Pre mňa je vždy silný emocionálny zážitok, keď odchádza z nášho oddelenia spokojný pacient so slovami: „Sestrička, za všetko veľmi pekne ďakujem. Boli ste úžasní.“

Jozef Ruckschloss, sestra Jednodňovej zdravotnej starostlivosti Nemocnice AGEL Handlová

Od malička som inklinoval k zdravotníckemu povolaniu. Páčili sa mi sanitky, takže pôvodne som chcel byť zdravotnícky záchranár, ale život to zariadil tak, že som sa stal sestrou. Táto práca mi neskutočne prirástla k srdcu, rovnako ako celý kolektív jednodňovej zdravotnej starostlivosti. Každé ráno sa zobúdzam s tým, že sa teším do práce. Práca v ošetrovatelstve je nesmierne náročná a zodpovedná, ale nepoznám lepší pocit, ako vidieť odchádzať spokojných pacientov. To sú chvíle, pri ktorých si vždy poviem, že som si pri voľbe povolania vybral správne.

Martina Dobrotková, praktická sestra/zdravotnícky asistent na Odd. dlhodobu chorých Nemocnice AGEL Handlová

Každý z nás, ktorí pracujeme v tomto odbore vie, že sú dni dobré aj zlé. Nikdy nezabudnem na zážitok z čias, keď som ešte pracovala na chirurgickom oddelení. Doviezli nám dievčatko, ktoré spadlo z rebríka. Malá slečna mala asi 8 rokov a pri páde si zlomila obidve nožičky. Skončila na extenzii, s nôžkami vyviazanými hore. Slečna bola úžasná a netrvalo ani pol dňa, kým sa stala členkou našej chirurgickej rodiny. Zvládala to na jednotku. Keď prišiel čas previezť ju na rehabilitáciu do Kováčovej, lúčili sme sa s ňou, akoby naozaj bola naša, so slzami v očiach. O to krajšie pre nás bolo, keď slečna prišla po vlastných a s veľkou kyticou, poďakovať sa tetám v bielom, ako jej u nás bolo dobre. Presne kvôli takýmto chvíľkam to všetko stojí za to.

Dagmar Lalahová, fyzioterapeutka Odd. fyziatrie, balneológie a liečebnej rehabilitácie Nemocnice AGEL Handlová

Ľudských príbehov, ktoré nás chytia za srdce počas pracovnej kariéry je mnoho. Človeka na duši pohladí, keď sú pacienti vďační a po liečbe napríklad povedia, že bez našej pomoci by sa nikdy nepostavili na nohy. Nedávno som cvičila 10-ročné dievčatko, ktoré sa veľmi bálo, plakalo. Rehabilitáciou sa jej zdravotný stav rýchlo zlepšoval a o mesiac už zvládala chôdzu bez pomôcok. Keď som ju neskôr stretla v mesta, hodila sa mi do náručia. Vtedy si človek uvedomí, aký veľký zmysel má naša práca.

Sestřičku Emilii Šmerdovou práce stále naplňuje a nesmírně baví

SESTRA CHIRURGICKÉ AMBULANCE PRACUJE VE VALAŠSKOMEZIŘÍČSKÉ NEMOCNICI JIŽ 45 LET. NA „KONTĚ“ MÁ PŘITOM UŽ PŮL MILIÓNU PACIENTŮ.

Text a foto: Michal Václav, DiS.

Zdravotní sestra Emilie Šmerdová

Když se řekne, že je někdo spjat s něčím (nebo s někým) pupeční šňůrou, přesně toto spojení vystihuje všeobecnou sestru Emilii Šmerdovou, která pracuje ve valašskomeziříčské nemocnici již 45 let. A o to je pomyslné spojení pevnější, že pracuje téměř nepřetržitě na jednom pracovišti – v jejím případě na chirurgické ambulanci. I přes svůj věk 75 let je „Emilka“, jak ji všichni kolegové oslovují, velmi vitální, pozitivní, vždy pracuje s úsměvem na tváři a hlavně je stále nedílnou a nenahraditelnou součástí někdy i o dvě generace mladšího kolektivu.

Kdy jste se rozhodla, že se stanete zdravotní sestrou?

Bylo to více méně náhodou, chtěla jsem nejdříve pracovat ve školce, ale tehdy jsem neuměla hrát na žádný hudební nástroj, takže to padlo a rozhodla jsem se, že půjdu na zdravotní školu do Hranic. Tam jsem byla velice spokojená, moc ráda na dobu studia vzpomínám a nyní mohu říci, že jsem s rozhodnutím odejít studovat na „sestřičku“ udělala dobře.

Kam jste nastoupila po dokončení školy?

Když jsem dostudovala, tak jsem pracovala ve Zlíně, odkud pocházím. Tam bylo

mé pracovní místo na takzvané „špinavé chirurgii“, což znamenalo starost o pacienty s bércovými vředy, nehojícími se rány a podobně. Následně jsem strávila 4 roky na centrálních operačních sálech.

Co vás přivedlo do nemocnice ve Valašském Meziříčí?

Jak to tak bývá, tak manžel, který získal místo v rožnovské Tesle. Přestěhovali jsme se tedy do Rožnova pod Radhoštěm, a následně spádovou nemocnici a své nové místo jsem našla ve Valašském Meziříčí, kde tehdy pracoval jako ředitel Dr. Leckéši starší.

Od kterého roku pracujete v nemocnici Valašské Meziříčí?

Od roku 1977 nepřetržitě.

Na kterém oddělení či ambulanci jste začínala?

Nastoupila jsem rovnou na chirurgickou ambulanci. Poté jsme se s personálem střídali a chodila jsem pracovat na jednotku intenzivní péče, ale jelikož jsme měli malé dítě, tak jsem potřebovala ranní služby. Následně jsem tedy odešla do jeslí, kde jsem byla necelé dva roky. Můj pracovní život byl a je následně po návratu do nemocnice spjat pouze s chirurgickou ambulancí, kde jsem doposud.

Když porovnáte vaše začátky před třiceti, čtyřiceti lety s dnešními činnostmi na ambulanci, je to velká změna?

Ano, vše je úplně jinak. Dříve se musel tvořit a dělat obvazový materiál, sádrový materiál, sterilizovalo se, stříkačky nebyly na jedno použití, tvořily se tampony, sušily se rukavice pro opětovné použití, nebyly sterilní balíky na šití, to vše jsme dělali jako personál na směnách mezi pacienty. Každá doba má však své. Ale je fakt, že dnes již nemusíme nic sterilizovat, vše je již předem připravené, usnadní to práci veškerému personálu. Na druhou stranu ale přibýlo hodně dokumentace a papírové práce a činnosti spojené s počítačem.

Co pacienti, změnili se, nebo jsou stále stejní?

Je pravda, že pacienti byli v dřívějších dobách pokornější, vděčnější, nebrali vše automaticky, ale i mezi nimi se vyskytli lidé, kteří byli nespokojení. Dnes bych řekla, že je více nespokojených pacientů, protože si dokážou stěžovat i na to, že třeba čekají půl hodiny v čekárně, protože je „předběhla“ posádka rychlé záchranné služby s akutním pacientem.

Vzpomenete si, kolik pacientů vám prošlo rukama, kolik jste jich doposud ošetřila?

Počítali jsme to doma s manželem. Pokud si vypočítám průměrný počet pracovních dní v měsíci a průměrný počet ošetřených pacientů v pracovní den a vynásobím to počtem let, které jsem doposud strávila v nemocnici, je to číslo závratné. Zhruba 500 000 pacientů.

Co vaše práce a covid? Jak jste tuto dobu dvou let snášela?

Bylo to samozřejmě náročné, zvláště pokud chodíte neustále s rouškou, v empirech. Ale v tuto dobu jsem nechodila do práce pravidelně, a pokud ano, tak jsem většinou měřila teploty a vypomáhala na odběrových místech.

Zažila jste na své směně nějakou vtipnou historku, či někoho veřejně známého?

Ano, na službách jsem měla jako pacienta známého umělce, zpěváka. V noci přišel, že se pořezal, byl zde na koncertě. Z počátku jsem jej nepoznala, následně jsem byla mile překvapená. Někteří lidé vám svým přístupem dlouho vydrží v hlavě, jak jsou ochotní, hodní, laskaví, a někteří jsou naopak negativní a mají výhrady ke všemu a ke všem. Ještě si vzpomínám na jednu paní, která k nám přišla na polikliniku s bolestmi břicha, a nakonec se ukázalo, že je paní těhotná a během vyšetření byl z bolesti břicha akutní porod. Za 20 minut byla holčička na světě.

Zdravotnictví je bohužel i o umírání.

Jak jste se popasovala s touto nedílnou součástí vaší práce?

To je věc, se kterou se těžko srovnávám i doposud. Po nástupu do Zlína jsem měla jako pacientku velmi mladou paní, maminku malých dětí, která umírala na rakovinu, a nebylo jí v té době již pomoci. Strašně to špatně nesla, nechtěla z tohoto světa odejít,

bránila se, snažila se žít i kvůli dětem, ale bohužel i ona následně zemřela. To bylo asi pro mě to nejhorší. Naštěstí jsem se se smrtí nesetkávala tak často.

Je něco, co vám vaše práce vzala?

Že by mi něco konkrétně vzala, to nemohu říct. Největší problém byly služby, kdy se rodina musela přizpůsobit ohledně dětí, ale nikdy jsme s tím neměli doma velký problém. Děti na to byly zvyklé, že nejsem v neděli ani o svátcích doma, že odcházím na noční službu. Spíš se rodina musela přizpůsobit mému rytmu, za což jim zpětně děkuji.

Jak často vypomáháte na ambulanci?

Tak většinou 80 hodin měsíčně, někdy to překročí, záleží na nemocnosti personálu. Jsem tady ale ráda.

Co vaši kolegové, jak s nimi vycházíte?

Vycházela jsme vždy se všemi velmi dobře jak před třiceti lety, tak i nyní. Vždy se snažíme navzájem si vyhovět, ať již s lé-

kařským personálem, tak i nelékařským. Myslím, že máme na ambulanci velmi dobrý kolektiv.

Práce se evidentně nebojíte...

Dělám cokoli, nevybírám si. Bércové vředy, excize, šití, převazování, jakákoli práce mi nevadí.

Nedávno jste oslavila významné výročí, máte stále chuť pracovat?

Ano, mám, práce mě nesmírně nabíjí, mám ji ráda, dělám to pro radost a jsem ráda, když jsou pacienti spokojeni. Hlavně je důležité, že se cítím zdravá a mohu nadále vypomáhat.

Co děláte ráda ve svém volném čase?

Ráda pracuji na zahrádce, jezdím na kole, jezdím do Luhačovic na jógu, dříve jsme s manželem chodili na běžky, nyní jsme už však tuto činnost museli omezit. Nedělá mi ale potíže vyjít na procházku někam do přírody a ujit třeba i 10 kilometrů. ■

Kežmarská nemocnica je jej zamestnávateľom 49 rokov

MÁRIA DANIELČÁKOVÁ: „AJ MEDZI NEBOM A ZEMOU SÚ VECI, KTORÉ NEDOKÁŽEME VYSVETLIŤ.“

Text a foto: Mgr. Lea Kútniková

Od začiatku môjho pôsobenia v zdravotníctve som prešla rôznymi oddeleniami. Po ukončení zdravotníckej školy v Poprade ma prideliť na detské oddelenie,“ začína rozprávanie o svojej zdravotníckej histórii sestra z oddelenia dlhodobých chorých. V tých časoch si ako začínajúce sestry oddelenia vyberať nemohli a boli pridelení tam, kde ich potrebovali. „Na prelome tisícročí som si spravila špecializáciu ako sociálna sestra. Tá je v súčasnej dobe veľmi dôležitá a potrebná. Pacienti a príbuzní sú nároční a dobre sa orientujú v zdravotníckej legislatíve. Musíme sa stále učiť niečo nové a prispôbovať sa inováciám,“ vysvetľuje dnešnú realitu skúsená zdravotníčka.

V roku 2004 Mária Danielčáková nastúpila na novovzniknuté oddelenie dlhodobých chorých ako vedúca sestra. „Na oddelení sa popri práci zamýšľam nad rôznymi vecami. Pracujeme s pacientmi, ktorí majú závažné ochorenia a vyžadujú si často paliatívnu starostlivosť. Je nesmiernym šťastím, že sme taký dobrý kolektív.

Pri náročnej práci si musíme hľadať ces-

tu k porozumeniu a vzájomnej spolupráci. Často si pomáhame nielen v pracovných záležitostiach, ale vieme sa podržať aj pri riešení osobných problémov. Vynikajúci kolektív a kolegyně ma v roku 2018 zvolili za sestru roka. Som im nesmiernu vďačná a viem, že spoločne sa dokážeme

vyrovnať s rôznymi náročnými situáciami a skúškami, ktorými sme denne vystavovaní. Jednou zo skúšok je smrť. Človek si musí na umieranie zvyknúť a musí ho prijať. Spomínam si na moju nočnú službu po polročnej praxi, kedy som prvýkrát videla vyhasnúť život mladého človeka, len 14-ročného chlapca. Pre nás ako začínajúce sestry to bola skúsenosť a zamyslenie sa nad krehkosťou života. Teraz to už berieme ako prácu a povolanie, ktoré to so sebou prináša. Po tom však určite vieme, že aj medzi nebom a zemou sú veci, ktoré si nedokážeme vysvetliť,“ dodáva na záver Mária Danielčáková. ■

Sestra Helena Kapturová pracuje 49 rokov v Nemocnici AGEL Košice-Šaca

HELENA KAPTUREOVÁ: „NERÁTALA SOM S TÝM, ŽE TU TAK DLHO ZOSTANEM“.

Text a foto: Mgr. Daša Kollár Illyová

Sestra Helena Kapturová pracuje v Nemocnici AGEL Košice-Šaca už 49 rokov. Za ten čas sa stala nielen profesionálkou, ale pre mnohých pacientov aj mamou, priateľkou či učiteľkou. Zároveň je spoluautorkou prvej odbornej literatúry pre študentov stredných zdravotníckych škôl s názvom Ošetrovanie popálených a držiteľkou prestížnych ocenení Sestra roka a Biele srdce.

Vedeli ste už od malička, že chcete pracovať v zdravotníctve?

Vzorom mi bola moja staršia sesternica, ktorá študovala na Lekárskej fakulte v Košiciach. Veľmi som to povolanie obdivovala a taktiež som sa chcela stať lekárkou, pomáhať ľuďom. Svoje štúdium som začala na Strednej zdravotníckej škole v Prešove a neskôr som sa prihlásila na medicínu, na ktorú som bola prijatá. Po zdravotných problémoch mojej mamy nebola finančná situácia našej rodiny taká ružová, aby to otec zvládol sám, tak som sa toho vzdala.

akoby pretancovala v rámci populárnych folklórnych dní. Prácu som si začala hľadať až koncom prázdnin. V Prešove mi ponúkli miesto na očnom oddelení, ale pri mojom temperamente som si nevedela predstaviť, že by som tam pracovala. Išla som preto do Košíc, kde mali voľnú pozíciu na IV. Internej klinike na JIS, avšak v ten istý deň som sa od spolužiačky dozvedela, že v nemocnici v Šaci majú voľné chirurgické odbory. Keď som sem prišla, vtedajšia hlavná sestra mi ponúkla popáleniny a napokon som tu od roku 1973 aj zostala. Teraz tomu bude už 49 rokov, čo sa pohybujem len po Klinike popálenín a rekonštrukčnej chirurgie. Prešla som všetkými úsekmi práce. Najviac ma bavilo inštrumentovanie na operačnej sále.

Spomínate si na svoj prvý deň v práci?

Keď som prišla, pripadalo mi to ako bludisko. Veľký šok som zažila, keď som prvýkrát videla takzvanú francúzsku posteľ, ktorá mi pripomínala ponorku, a taktiež výkresovú bublinu, pretože som sa s tým v škole nestretla. O popáleninách som vedela veľmi málo, v knihách toho nebolo veľa a popáleninu som mala na praxi možnosť vidieť len raz. Vtedy som si pomyslela, že začiatkom roka odídem.

Čo vás presvedčilo, aby ste tu zostali?

Keď som tu začala pracovať, lekári nás edukovali v liečbe, čo je dôležité. Práca bola pre mňa nová a vďaka tomu, že nás aj vzdelávali, sme sa stali jej priamou súčasťou. Mali sme pocit dôležitosti a nebola som jediná. Na oddelení bol veľmi dobrý kolektív a dokázali sme sa aj odreagovať.

Ktoré dni boli pre vás tie najkrajšie a, naopak, tie najťažšie?

Najťažší deň v práci bol, keď na korbe v Kežmarku vybuchli mladí vojaci a v priebehu hodiny sme museli vyprázdiť oddelenie. Vtedy som pôsobila ako staničná sestra a keď pristávali helikoptéry, urgentne sme si z Vojenskej nemocnice museli požičiavať prístroje na umelú pľúcnu ventiláciu. Neskôr sme ako prví dostali ALFU, počítačom riadený dýchací prístroj. Najkrajší deň bol vždy ten, keď z nemocnice odchádzalo dieťa, ktoré sme zachránili. Spomínam si na chlapčeka, ktorý v roku 1975 strčil ruku do mangla, čo mu spôsobilo kontaktnú popáleninu tlakom. Ozval sa nám, keď skončil strednú aj vysokú školu, dal nám vedieť, keď sa ženil, priniesol nám tortu a dokonca sa s nami podelil aj o fotografie svojich detí.

V roku 1973 tu bol jeden chlapček z Bratislavy, ktorý počas prázdnin súťažil s bratrancom, kto skôr vylezie na stĺp elektrického vedenia. Žiaľ, napokon prišiel o obe končatiny. Dodnes si spomínam, ako v noci po operácii plakal, že ho to veľmi bolí a pýtal sa ma, čo bude robiť, keď nemá rúčky. Na tú vetu som nevedela odpovedať, aj dnes sa mi tlačia slzy do očí. Ráno sa mu venovala psychologička. Po rokoch sme ho videli v televízii a dozvedeli sme sa, že je ženatý, má dvoch synov a pracovať dokáže nohami. Všetci sme plakali šťastím.

Posledné dva roky ste v práci čelili pandémie covid-19, v čom to bolo náročnejšie?

Veľkú zmenu som na našej ambulancii nevidela. Práca je náročná vždy. Kvôli omrzlinám či požiarom k nám chodia aj pacienti z nižšej sociálnej vrstvy, bezdomovci, ľudia z komunít. Človek mal obavy, ale vždy som si povedala, že určite nás očkovanie ochráni.

Skončila som strednú školu, prišlo leto, bola som veselá, bezstarostná mladá žena, navyše ma bavil folklór. Celé leto som

Keby bolo keby a mohli by ste si opäť vybrať, zamestnali by ste sa v zdravotníctve?

Určite áno. Je dôležité, aby ste si s pacientom vytvorili ľudský vzťah, vžili sa do jeho

role. Nerátala som s tým, že tu tak dlho zostanem. Práca je náročná, ale každý zachránený život, či je zjazvené telo alebo nie, je veľkým momentom pre osobnostný rast zdravotníkov.

Ako sa dokážete odreagovať?

Mám rada folklór, spev, hory, prechádzky a Vysoké Tatry, kam som chodila s rodičmi, neskôr s deťmi a v súčasnosti s vnúčatami. ■

Anton Kapel pracuje ako „sestra“ 36 rokov

ANTON KAPEL: „MOMENT, KEDY SA ZRESUSCITOVANÝ PACIENT VRACIA DO ŽIVOTA, PRINÁŠA USPOKOJENIE“.

Text a foto: Mgr. Daša Kollár Illyová

Anton Kapel (vľavo) a sestra Urgentného príjmu Marianna Šolcová s pacientom.

Anton Kapel pracuje v Nemocnici AGEL Košice-Šaca úctyhodných 36 rokov. V pozícii sestry na Urgentnom prijíme sa naučil čeliť množstvu ťažkých situácií, avšak na október 1995 už nezabudne nikdy.

Vedeli ste už od malička, že chcete pracovať v zdravotníctve?

Odmalička som chcel byť všetkým, ako každé dieťa. Rozhodnutie pracovať v zdravotníctve padlo pri vypisovaní prihlášky na strednú školu. Zdravotnícka škola vtedy zväčazila nad gymnáziom.

Prečo ste sa rozhodli zamestnať práve v Nemocnici AGEL Košice-Šaca?

Svoju pracovnú kariéru som začínal v Trnave, po presťahovaní do Košíc to bol Závodný ústav národného zdravia, a teda dnešná Nemocnica AGEL Košice-Šaca. No a prečo? Nemám rád kolos a táto nemocnica je dodnes ako „rodinná“. Každý pozná každého, pomáhame si, keď treba. Atmosféra bola a je výnimočná aj po rokoch.

Spomínate si na svoj prvý deň v práci?

Spomínam si na to, akoby to bolo včera. Začínal som na chirurgickom oddelení. Moja priama nadriadená, pani Terka Labaiová, bola výnimočná sestra a žena. Pre pacienta urobila všetko, už vtedy vedela, čo je to holistický prístup k pacientovi. Všeobecne, vždy som mal a dodnes mám okolo seba ľudí, ktorí žijú zdravotníctvom a svojou profesiou.

Ako ste sa dostali na urgentný príjem? Pôsobili ste predtým aj na inom oddelení/klinike?

V Trnave som robil urgentnú medicínu (OAIM, RZP), to ma naplnia. Preto som sa po 2 rokoch z chirurgie prepracoval na urgent. Tu pôsobím od roku 1986.

V Nemocnici AGEL Košice-Šaca ste určite zažili nielen krásne, ale určite aj ťažké chvíle. Ktoré dni boli pre vás tie najkrajšie a, naopak, tie najťažšie?

Za 38 rokov v nemocnici považujem za

najkrajší moment narodenie syna i vnuka v tejto nemocnici. Ešte mi chýba vnučka, ale i to bude čoskoro. No a najťažší? Bolo ich viac, ale absolútne najhorší bol október 1995, kedy došlo k úniku vysokoprepného plynu vo Východoslovenských železniarňach. Veľa mŕtvych na urgente (9), plná nemocnica intoxikovaných CO, mnohí s trvalými následkami. Jednoducho katastrofa, v tom momente s nejasným koncom.

Utkvel vám v pamäti nejaký patientsky príbeh? Ak áno, prezradíte nám, prečo?

Bolo ich za tie roky viac, ale moment, kedy sa zresuscitovaný či ťažko chorý pacient vracia do života, prináša uspokojenie, že naša práca je zmysluplná.

Posledné dva roky ste v práci čelili pandémie covid-19, ak sa to dá porovnať, v čom to bolo náročnejšie oproti „bežnej“ práci na urgentnom prijíme?

Covid-19 zasiahol celý národ, všetkých zdravotníkov. Aj teraz, keď sa situácia zmiernila, mám pocit, že bude ešte dlho trvať, než sa všetko dostane do normálu. V úvode COVID-u sa pár mesiacov poskytovala len neodkladná zdravotná starostlivosť a inak chorých pacientov bolo podstatne menej. Vtedy sa akosi ľudia vedeli sami vysporiadať s bežnými chorobami. Dnes už sú čakárne na urgentoch opäť plné. Častokrát však aj zbytočne. Sme zvyknutí čeliť náročným situáciám, najhoršie obdobie bol začiatok COVID-u a riziko nákazy. Po vakcinácii to už bolo v relatívnej pohode.

Keby bolo keby a mohli by ste si opäť vybrať, zamestnali by ste sa v zdravotníctve?

Vždy si vieme vybrať, ale osud je spečatý... Pravdepodobne áno. ■

Galina Ačaiová po 43 rokoch odchádza do dôchodku

GALINA AČAIOVÁ: „AK SA EŠTE RAZ NARODÍM, OPÄŤ BUDEM SESTRIČKA“.

Text a foto: Mgr. Daša Kollár Illyová

Celý svoj život zasvätila zdravotníctvu a urobila by tak opäť. Vedúca sestra Oddelenia dlhodobo chorých Galina Ačaiová počas 43 rokov v Nemocnici AGEL Košice-Šaca zažila veľa krásnych, ale aj ťažkých chvíľ, ktorým sa vždy postavila čelom. Inak tomu nebolo ani v čase, kedy sa v zdravotníckom zariadení pomáhala obeť starať o covid-19 pozitívnych pacientov, a to aj napriek tomu, že sa jej pandémia bytostne dotkla.

Vedeli ste už od malička, že chcete pracovať ako zdravotná sestra?

Ako všetky deti, aj ja som sa často hrala na doktorku a sestričku, ale pevne som sa rozhodla, že budem sestrou až na druhom stupni, v ôsmom ročníku základnej školy. Pre mojich rodičov to bolo trochu prekvapenie, pretože lekára som sa bála a injekcia ma privádzala ku kolapsu. Lavírovala som medzi ekonómiou, ale veľmi som koketovala s myšlienkou, že budem herečka alebo spisovateľka, lebo som milovala literatúru, knihy, pokúšala sa skladať básničky. Dnes viem, že keď sa ešte raz narodím, tak opäť budem sestričkou.

Prečo ste sa rozhodli zamestnať práve v Nemocnici AGEL Košice-Šaca?

Do šačianskej nemocnice som nastúpila ako čerstvá absolventka 1. augusta 1979 do vtedajšieho Závodného ústavu národného zdravia VSŽ Košice-Šaca, pretože som bola „šačianka“, čo bolo pre mňa veľkou výhodou, bývať aj pracovať na jednom mieste, v jednom meste. Nebolo to ale jednoduché, pretože v čase mojich štúdií boli stredné zdravotnícke školy kapacitne naplnené, sestier bol nedostatok a ja som si naivne myslela, že kde budem chcieť, tam ma prijmú. Keď som si asi dva týždne pred nástupom podala prihlášku do zamestnania do Šace, boli už pracovné miesta obsadené, našťastie, hlavná sestra nemocnice po úvahe rozhodla, že ma prijme, ale len na popáleninové oddelenie, pretože sa tam malo uvoľniť miesto sestry, ktorá odchádzala v krátkom čase na materskú dovolenku. Priznávam, že som mala veľké obavy, pretože už len slovo „popáleniny“ vyvolávalo rešpekt, ale pamätám si na slová hlavnej sestry Márie Tabiczkej, ktorá mi vtedy povedala: „skúste to a sama uvidíte, je tam výborný kolektív, aj keď je práca

náročná, pridáte o tri mesiace a prehodnotíte“. Neprišla som, zostala som.

Spomínate si na svoj prvý deň v práci?

Celkom dobre. Nastupovala som ako hrdá mladá sestra, ktorá mala v pláne zmeniť svet, ale zároveň aj veľmi pokorná. Mala som, samozrejme, obavy, či budem napríklad dosť zručná, ale empatia mi nechýbala. Veľmi čerstvo si spomínam na prvé stretnutie s vrchnou sestrou popáleninového oddelenia Alžbetou Humeníkovou a staničnou sestrou Hankou Škodovou. Boli to pre mňa od prvého momentu milé, pokojné a rozvážne dámy, ktoré mi dodali odvahy a aj istotu, že budem mať v kolektíve oporu. Naozaj som ju mala. Je veľkým šťastím pre mladého človeka, ktorý je zaradený do pracovného procesu, mať vedľa seba dobrých učiteľov a ja som ich mala. Dnes som veľmi vďačná všetkým mojim kolegyniam a kolegom, ktorí ma trpezlivo učili a formovali.

Ako ste sa dostali na oddelenie dlhodobo chorých?

Nastúpila som ako absolventka na oddelenie popálenín a rekonštrukčnej chirurgie, kde som pracovala 25 rokov. Najprv ako sestra na oddelení a na popáleninovej JIS-ke a po materskej dovolenke na operačnú sálu Kliniky popálenín, samozrejme, po ukončení kvalifikačnej skúšky ako diplomovaná operačná sestra. Oddelenie dlhodobo chorých som si nevybrala ja, vedenie si vybralo mňa. Ťažko sa odchádza z miesta, kde je úžasný kolektív, kde máte skvelé vedenie, perfektné pracovné zázemie aj podmienky, ale ja som vždy mala rada výzvy a 1. júna 2005 som nastúpila na oddelenie dlhodobo chorých na pozíciu vrchnej sestry. Bola to pre mňa nová skúsenosť, pretože som prešla do iného ošetrovateľského odboru aj do novej pracovnej pozície.

Počas 43 rokov strávených v Nemocnici AGEL Košice-Šaca ste zažili nielen krásne, ale určite aj ťažké chvíle. Ktoré dni boli pre vás tie najkrajšie a, naopak, tie najťažšie?

Najkrajším zážitkom pre každého produktívneho človeka v akejkoľvek pozícii je, keď má rád svoju prácu, teší sa na kolegov, má oporu aj podporu v nadriadených,

výborné pracovné podmienky a perfektné rodinné zázemie. Potom tie ťažké chvíle, ktoré sa v živote každého človeka objavia, vôbec nerieši a jednoducho ich zo svojej pamäte vymaže.

Utkvel vám v pamäti nejaký patientsky príbeh? Ak áno, prezradíte nám, prečo?

Každý patientsky príbeh je pre zdravotníka jedinečný a vníma ho individuálne. Pre zdravého človeka je samozrejmosťou, že sa dobre vyspí, vstane, napije sa, nič ho nebolí... Pre chorého človeka sú tieto prirodzené činnosti veľkým zázrakom, ak sa podaria. Pre mňa, ako matku, bolo vždy emočne vyčerpávajúce, keď sme mali v starostlivosti mladých ľudí v bdelej kóme. Boli to prevažne mladí do 30 rokov po ťažkých, pre mňa osobne až nezmyselných úrazoch, ktoré zmenili život nielen im, ale aj ich najbližším.

Posledné dva roky ste pracovali na COVID oddelení. V čom to bolo náročnejšie oproti „bežnej“ práci?

Bolo to naozaj ťažké, fyzicky aj psychicky náročné obdobie pre každého zdravotníckeho pracovníka a veľmi si prajem,

aby sa nezopakovalo. Museli sme sa veľmi rýchlo prispôbiť novej situácii, ktorú sme doposiaľ nemali namodelovanú. Boli obavy, strach aj rešpekt. Pracovať v overaloch, zakuklení, v respirátoroch, v 12-hodinových smenách, bez osobného kontaktu s pacientom, ktorému určite chýbalo pohladenie, dotyk, naháňalo strach. Psychické vypätie bolo veľké, pretože sme sa domov vracali k blízkym a stále mysleli na to, či neohrozíme svoje rodiny. Naše oči videli veľa utrpenia a často sme sa pozerali smrti do očí. Ani po fyzickej stránke to nebolo ľahké. Sestra pri svojej práci denne využíva jemnú motoriku, cit, ale vykonávať tieto bežné úkony s jemnosťou a dôslednosťou v nepriateľných, duplicitne nasadených ochranných pomôckach bol až heroický výkon. Táto pandémia sa ma dotkla bytostne, pretože som prišla o milujúceho manžela a otca mojich detí, ktorý 34 rokov pracoval ako diplomovaný zdravotnícky záchranár, bol v prvej línii, zachraňoval životy a v čase, keď si už mohol pomaly užívať dôchodok, podľahol tejto zákernej chorobe. Bol pre mňa a moje deti veľkým hrdinom. Smútiť stále a smútiť budem, ale pandémia mi určila prioritu a tou bol pacient.

Keby bolo keby a mohli by ste si opäť vybrať, zamestnali by ste sa v zdravotníctve?

Chcela by som povedať, že áno, pretože je to práca nad všetky zamestnania a s hrdosťou hovorím, že keď sa ešte raz narodím, opäť budem sestrička, ale priala by som si, aby toto povolanie bolo viac rešpektované. Keď ide o zdravie a život človeka, čo je najväčšia hodnota, tak by sa k tomu malo aj s patričnou úctou a všetkými prostriedkami pristupovať. Zdravie a život nie sú čísla, tie nemajú tabuľky „od-do“, tie sa nevyhodnocujú.

Už viete, ako budete tráviť voľné dni na dôchodku?

Bývam neďaleko Košíc, v malebnej dedinke Šemša, kde mám pomerne veľkú záhradu, okolo domu parčík, takže práce bude dosť. Moju prítomnosť doma určite ocení aj môj starý dobrý vlčiak Áron, ktorý sa rád socializuje.

Bude vám práca sestry chýbať?

Určite bude, to viem už teraz, ale sú situácie, ktoré si vyžadujú zmenu. ■

Magdaléna Jarabová je verná levočskej nemocnici 52 rokov

MAGDALÉNA JARABOVÁ: „JÉÉÉJ, MOJA SESTRIČKA,“ SPOMÍNA SI NA NÁHODNÉ STRETNUTIE S PACIENTMI.

Text a foto: Mgr. Lea Kútniková

Magdaléna Jarabová je najdlhšie pôbiacou sestrou, ktorá v Nemocnici AGEL Levoča pracuje od roku 1970, teda neuveriteľných 52 rokov. Je matkou troch detí, teší sa z vnúčat a na dôchodok sa ešte nechystá. Chýbali by jej ľudia a pracovný kolektív chirurgického oddelenia. Má rada prírodu, turistiku a vo voľnom čase rada navštevuje nové miesta. Kolegovia ju hodnotia ako človeka s ľudským prístupom a neodmysliteľnou súčasťou ich ošetrovateľského tímu. „Odjakživa som mala rada deti a vedela som, že chcem pracovať v prostredí, v ktorom sa s nimi budem stretávať. Či už by to bolo v škole, alebo v nemocnici na detskom oddelení. Moje pracovné začiatky boli v jasliach, no nakoniec som začala pracovať na chirurgickom oddelení levočskej nemocnice, ktoré malo v minulosti aj oddelenie detskej chirurgie,“ hovorí o svojich pracovných začiatkoch zdravotníčka Magdaléna.

Napriek tomu, že sa postupom času detská chirurgia levočskej nemocnice vytratila, Magdaléne prirástlo chirurgické oddelenie, pacienti a kolektív k srdcu. „Časom sa všetko mení. Počas svojho pôsobenia som zažila na oddelení niekoľko primárov a nových kolegov. Sme však stále

skvelý a súdržný kolektív, pre ktorý som ešte tu a nikam sa nechystám. Ľudia by mi veľmi chýbali,“ opisuje Magdaléna. Vo voľnom čase má veľmi rada výlety, turistiku a nové zaujímavé miesta. S úsmevom si spomína na situáciu na dovolenke, kde z dialky začula: „Jéééj, moja sestrička!“

„Magdaléna je so svojím ľudským prístupom neodmysliteľnou súčasťou ošetrovateľského tímu. Vie vypočuť, upokojiť a nájsť si čas i na privetivé slová pre pacientov. Pracuje vždy s úsmevom, vzniknuté problémy rieši bez zbytočných konfliktov, je obetavou sestrou. Na ľuďoch si najviac cení spravodlivosť, svedomitosť, pracovitosť a úprimnosť. Svoju prácu nevníma len ako zamestnanie, ale aj ako poslanie. Kolegovia a pacienti ju poznajú ako človeka s mnohými pozitívnymi vlastnosťami, empatického, ľudského a zodpovedného,“ hodnotia svoju dlhoročnú kolegyňu kolegovia z chirurgického oddelenia. ■

Úctyhodných 48 rokov pomáha Lýdia Šemrová pacientom vo Zvolene

UŽ OSEM ROKOV SI MOHLA UŽÍVAŤ DÔCHODOK, PACIENTI SI JU VŠAK STÁLE ŽIADAJÚ.

Text a foto: Lucia Birešová

Úctyhodných 48 rokov, každý deň, keď má službu, prichádza Lýdia Šemrová do Nemocnice AGEL Zvolene, aby sa starala o chorých pacientov – seniorov. Už osem rokov by si mohla užívať zaslúžený dôchodok, ale ona stále chodí k svojim pacientom, aby pomáhala. A prečo si vybrala práve povolanie sestry?

„To by som aj ja rada vedela, chcela som robiť pôvodne detskú sestru,“ smeje sa dlhoročná skúsená zdravotníčka. „Keďže som sa tam nedostala, tak som išla na geriatriu a to je, ako keby som sa dostala k deťom, lebo som išla robiť k starým ľuďom. Rada robím s ľuďmi a rada som s nimi v kontakte a rada im poradím keď môžem.“ Aj po tých rokoch si spomína na svoj prvý deň v povolaní zdravotnej sestry. „Samozrejme, prvý deň v práci bol vystresovaný, bála som sa, čo ma tam čaká, ale kolegyně boli dobré až na jednu, ktorá bola dosť prísna. Nakoniec som si práce s ňou najlepšie rozumela. A tá mi aj povedala: „Nepýtaj sa ma, urob ako vieš a keď to urobíš, tak mi povedz. Ja ti potom poviem, či to bolo zle alebo nie.“ Po rokoch náročnej a zodpovednej praxe dokáže Šemrová porovnať minulosť a súčasnosť práce sestry.

„No určite je to iné, lebo je viacej personálu ako bolo predtým, majú pomocný personál, dnes sú k dispozícii moderné prostriedky aj zdravotníckej pomôcky. Ráno sme všetko robili samé a nebol nikto, kto by tam pomohol. Aj vybavenie bolo iné. Moderné prístroje sme vôbec nemali. Teraz je to predsa len lepšie,“ hodnotí Šemrová s tým, že jej sa robilo dobre aj v minulosti, pretože boli dobrý kolektív. „Teraz je k dispozícii viac pomôcok, kvalitnejšie vyšetrovacie metódy, v minulosti sme si všetko robili na kolene. Boli kovové ihly, zavádzala za žalúdočnú sonda, sledovali ste, čo tam je nie ako teraz. Teraz sa robí gastrofibroza za 15 minút.“

Práve sestra je k pacientovi najbližšie, trávi s ním najviac času, vypočuje ho. Aj Šemrová mala pacientov, ktorí jej utkveli v pamäti. „Pamätám si na dievčatko, ako sa bála pichnúť si inzulín, kopala v noci a bála sa. Ale keď odchádzala, všetkých nás vystískala a taká bola rada, že ide domov a šťastná, že sme jej pomohli. Alebo taký starý dedko, ktorý sa bál a nikdy nič nepovedal a trpel bolesťou. Keď sme sa ho spýtali, či ho niečo bolí, tak povedal že nič, jemu je dobre. Ale keď sme sa s ním porozprávali, tak potom sa vyžaloval. Taký pacient ostane človeku v pamäti a tiež prvý človek, ktorý mi na oddelení zomrel,“ smutne spomína sestra s tým, že keď vidí podobné priezvisko, tak si vždy na neho spomenie, koľko s ním strávila času, ako ťažko zomieral. „Vrávi sa, že by sme sa mali od toho odosobniť, ale niekedy sa nedá. Človek sa pacientovi vždy snaží pomôcť a nejde to, a keď je je mu lepšie, tak ja sa z toho teším, že aj ja som mala na tom podiel.“

Lýdia Šemrová tvrdí, že keby ju práca nebavila, tak jej toľké roky nie je verná. „Ja som sa s tým asi narodila,“ dodáva na záver. ■

Lenka Fridrišková slouží v AGEL Transfúzní službě již 15. rokem

SESTŘIČKA JE SAMA DÁRKYNÍ KRVE A PLAZMY A Z ŘAD SVÉ RODINY SE JÍ PODAŘILO PŘIVÉST K DÁRCOVSTVÍ NĚKOLIK ČLENŮ.

Text a foto: Bc. Marcela Kučerková

Sestřička Lenka Fridrišková slouží v AGEL Transfúzní službě, na pracovišti v Bruntále, již 15. rokem. Její práce není jen o odběru krve a plazmy na odběrovém sále, ale také vyšetřuje dárce před odběrem, obsluhuje laboratorní přístroje, mrazicí zařízení a další techniku, má na starosti administrativu. Sama je dárkyní krve a plazmy a z řad své rodiny se jí podařilo přivést k dárčovství několik členů.

K práci na Transfúzní službě se dostala vlastně náhodou. Její manžel byl a je pravidelným dárce krve a při jednom z odběrů se dozvěděl, že se sem hledá ses-

trčka. „Napřed jsem měla obavy z odběrů, protože jsem pracovala v soukromé ordinaci a neměla jsem s odběry krve a plazmy žádné zkušenosti. Myslela jsem, že nainstalovat separátor bude zcela nemožné,“ říká sestřička Lenka Fridrišková s tím, že vše se ale dá naučit a ve výsledku práce na odběrovém sále není příliš náročná. „Velkou výhodou mé práce oproti jiným oddělením nemocnice je jednosměnný provoz a to, že se pohybuji mezi zdravými lidmi. Naš provoz je vcelku malý a proto je i důležité umět obsluhovat všechny přístroje a být schopná zastoupit kteroukoliv z kolegyně.

Dôležitý je i kolektív, pretože se na sebe musíme spoľehnout a musíme si vzájomne veriť. Což ale nebylo vždy jednoduché," doplnila.

Její práce je podle ní příjemná v tom, že jsem v blízkém kontaktu s dárci. Určitě se to nedá srovnat s odběry krve v minulém století, kdy odběr mohl provádět pouze lékař a odběr samotný probíhal přes odběrové „okénko“. Nyní na Transfúzní oddělení dárce na sál přijde v civilním oblečení, může se při odběru dívat na film, hrát si na mobilu, nebo si může povídat s dalšími dárci nebo i personálem.

„Díky této práci jsem si uvědomila, jak moc je dárcovství krve důležité, a tak jsem se i já stala dárkyní. Mimo jiné mě hrozně

zajímalo, jak se dárce při odběru cítí a jaké to je. Už mám za sebou 42 odběrů a mohu tak novému dárci přesně popsat, jak celý cyklus probíhá," uvádí sestra, pro kterou bylo nejsilnějším zážitkem, když poprvé odebírala krev své dceři. Ta na Transfúzní službě pracovala jako brigádnice, byla zvědavá, a chtěla si odběr zkusit. „Naše rodina je plná dárců. Z mé rodiny sem chodí asi 10 lidí včetně mého manžela. Velmi ráda se také účastním slavnostního předávání plaket Českého červeného kříže. Je krásné, když se takto s dárci můžeme sejít, poděkovat jim a předat tato ocenění. Silným zážitkem bylo, když na jedno slavnostní předávání přišla i paní, která na místě poděkovala našim dárcům za svého

syna, neboť transfúze krve mu zachránila život," dodala.

A co vzkazuje mladším kolegyním? Ať se nebojí této práce, která podle ní není příliš psychicky ani fyzicky náročná a obsluze separátorů a analyzátorů se dá naučit. „S dárci je to hrozně fajn. Když práce baví a když je sestřička příjemná, je spokojený dárce. Snažíme se pro dárce vytvářet příjemné prostředí, do kterého se pak rádi vrací. To je naší odměnou," vysvětlila sestřička, která si na své práci považuje, když dlouholetý dárce jednou přivede svého syna nebo dceru. „Vidíte ty děti třeba jako desetileté, jak doprovází rodiče, a pak ve svých osmnácti letech přijdou sami jako dárce. Dárcovská tradice bývá v rodinách pevně zakotvená," uzavřela. ■

S láskou a pokorou sa polstoročie stará o pacientov zlatomoraveckej nemocnice

ZDRAVOTNÁ SESTRA MARTA ČULÍKOVÁ: „ASI SOM MALA V ŽIVOTE ŠĚASTIE“.

Text a foto: Andrea Homolová

Poznájú ju stovky pacientov a ona zostáva skromná a ku každému pristupuje s úctou, ochotou a pochopením. Aj teraz, keď by si mohla užívať voľno na dôchodku, zvolila si, že naďalej bude pomáhať pacientom Nemocnice AGEL Zlaté Moravce. Myšlienka, že pomohla druhému ju hreje pri srdci. Od malého dievčatka sa riadi heslom, že človek poctivou prácou ďalej zájde. Rada si prečíta dobrú knihu, venuje sa ručným prácam a záhradke, je milujúcou manželkou, matkou a babičkou. Prosím, zoznámte sa so zdravotnou sestrou Martou Čulíkovou. Do zlatomoraveckej nemocnice nastúpila pred takmer 50timi rokmi, v júni v roku 1975, tesne po ukončení Strednej zdravotníckej školy v Nitre.

„Bolo to veľmi dávno, vy si nato už asi ani nepamätáte“ s úsmevom na perách začína rozhovor sestrička chirurgického oddelenia Marta Čulíková. „Začínala som tak dávno, keď nemocnica bola v správe niekdajšieho OÚNZ Nitra.“ Pre povolanie zdravotnej sestry bola rozhodnutá od detstva a nikdy nad iným ani neuvažovala. „Práca zdravotnej sestry ma fascinovala, pretože prinavracia zdravie chorým ľuďom. Mala som vytýčený svoj cieľ stať sa sestrou a za tým som si išla," rázne dodala sestrička Martuška. Ako mladé, neskúsené a napriek tomu veľmi odhodlané dvadsaťročné dievča nastúpila do zlatomoraveckej nemocnice na infekčné oddelenie pod vedenie primára MUDr. Stejskala. „Dostala som sa do kolektívu, ktorý ma hneď prijal a snažil sa mi od

začiatku pomáhať svojimi radami a skúsenosťami, čím som sa stala plnohodnotnou členkou ich kolektívu," dojatoto pokračuje rozprávanie sestrička. Na krátky čas boli jej cesty prepojené aj s milovaným detským oddelením. Aj túto prácu vykonávala s nesmiernou láskou, keďže odbor, ktorý na strednej zdravotnej škole vyštudovala, bol detská sestra. Neskôr, v roku 2000, kedy bolo infekčné oddelenie zrušené, ju vedenie presunulo na chirurgické oddelenie. „Z práce na chirurgii som mala veľmi veľkú obavu a rešpekt, pretože je odborne úplne odlišná, ako tá na infekčnom či detskom oddelení," pokračuje a dodáva: „Ale asi som mala v živote šťastie, pretože opäť som sa dostala do kolektívu so skvelými ľuďmi, ktorí ma prijali, a v ktorom som dodnes," dodáva M. Čulíková.

Pri otázke, na ktorého z kolegov si aj po takmer pol storočí spomína najčastejšie, s dojatím a trasúcim sa hlasom uvádza: „Najviac si spomínam na vrchnú sestru, ktorá bola prísna. Hneď po príchode

na infekčné oddelenie mi dávala najavo, že sa musím prispôbiť pravidlám, najmä jej pravidlám," zároveň vyzdvihla ňou zavedený poriadok na oddelení. „Dnes prácu pod jej vedením vôbec neľutujem, lebo si myslím, že sa zo mňa stala sestra, ktorá sa vždy snaží odvieť prácu čo najlepšie," dodáva sestrička Čulíková. „Tak práca s ľuďmi, ako aj povolanie sestry vždy bolo náročné, najmä psychicky. Mala som rôznych pacientov, dobrých aj zlých, milých i náročnejších. Vždy mi však v pamäti utkveli práve tí komplikovaní pacienti, či už z pohľadu poskytovania zdravotnej starostlivosti, alebo pre ich zložitú povahu," pokračuje. Týmto rozprávaním ju spomienky zaviedli k pacientovi, ktorého by si neprial žiadny zdravotník. Bol mladý, zlý a arogantný a nedodržiaval pokyny ošetrojúceho personálu. „Časom, po jeho odchode z nemocnice, sme sa stretli v meste. Vtedy sa mi prihovril a dokonca sa mi za svoje nevhodné správanie dodatočne ospravedlnil. To ma veľmi dojalo a potešilo," dodáva sestrička. A ako si spomína na oslavy Medzinárodného dňa sestier v minulosti? „Tento deň je „iný“, je to deň, kedy vám slovo ďakujem povie lekár aj primár, a to ma veľmi teší," dojatoto uviedla Čulíková. Aký odkaz chce zanechať budúcej generácii sestier? „Práca zdravotnej sestry je krásna, namáhavá a vyžaduje si najmä trpezlivosť a úctu k starším. Tiež ochotu pomáhať, mať vedomosti a zodpovednosť, pretože pracujete s chorými, ktorí sú na vás odkázaní.“ ■

V AGEL Clinic pracujú ako sestry dve sesternice

SESTRA ANDREA HOLLÁ: „DLHO SOM KLINIKU BRALA AKO SVOJE DIETĎA.“

Text a foto: Mgr. Ivana Popluhárová

Sestry (zľava) Lubica Žaludná a Andrea Hollá

Volám sa Andrea Hollá na klinike pracujem od februára 2014, som tu najdlhšie pracujúci zamestnanec. Predtým som pôsobila na I. ortopedicko-traumatologickej klinike UNB Ružinov,“ začína svoju históriu pôsobenia v špecializovanej AGEL Clinic Bratislava služobne najstaršia sestra, Andrea Hollá. „Na svoj prvý deň na klinike si dobre pamätám, išli sme sa s MUDr. Lisým pozrieť na priestory budúcej kliniky, ktorá mala byť zameraná na pohybové ústrojenstvo, ešte v gumákoch na stavbu. Boli sme plní nádejí na niečo nové, moderné a rodinné.“ Postupne robili zariadenie kliniky od košov, cez vyšetrovacie stoly, stoličky, obväzový materiál, až po oddelenie. Sami chodili vyberať, aby všetko bolo z dobrých materiálov, aby sa dobre pracovalo personálu a taktiež, aby bolo pohodlie a komfort pre pacientov. „Tým, že v štátnom zariadení nemáte možnosť participovať na takomto nákupe, ohromne sa mi to páčilo. Pamätám si, ako bol problém zohnať čistiareň bielizne, pre takúto malú kliničku, ako sme dojednávali prvú stravu pre pacientov. Bolo treba zladit veľa vecí, vytvoriť štandardy, kolektív. Bolo to super, dovtedy nepoznané, brané ako výzva, veľa mi to dalo, naučila som sa byť všestranná, pohotová. Dlho som

to brala ako moje dieťa,“ vyznáva sa emotívne Andrea Hollá.

Momentálne pracuje na plastickej chirurgickej ambulancii, ambulancii úrazovej chirurgie, na jednodňovej chirurgii. Jej náplňou je okrem ambulantnej štandardnej práce pri prevážoch, objednávaní materiálu, aby bol zabezpečený chod ambulancie, kompletný manažment pacientov pred operáciami (všetka dokumentácia – informované súhlasy, dotazníky, faktúry, operačných programov), objednávanie vyšetrení, robenie odberov biologického materiálu, dokonca asistancia pri vyberaní znamienok a kožných útvarov, objednávanie kompresnej bielizne, implantátov, až po objednanie pacientov do systému, čo znamená, že Andrea objednáva pacientov celej kliniky do zdravotnej poisťovne na jednodňovú zdravotnú starostlivosť, poprípade ústavnú starostlivosť. Je to veľmi veľa administratívy. A samozrejme kopa telefonátov a mailov. „Práca sestry je mojou životnou vášňou, preto sa musíte narodiť, musíte mať v sebe empatiu, sociálne cítenie a vždy porozumenie pre pacientov. Vždy, keď s nimi rokujem, mám na mysli, či by sa mi to páčilo, keby tam stála moja maminka a iná sestrička s ňou hovorila. Keď sa

správate slušne k pacientom, vždy sa vám to vráti. Pekným úsmevom, poďakovaním a to je to, čo ma naplňa,“ vysvetľuje od srdca sestra Andrea Hollá. A pridala aj najkrajší zážitok z práce. „92-ročný pacient mi povedal, že 40 rokov nebol u lekára, ale do mojej ambulancie sa teší, žmurkol na mňa. Ja som ho pri prvom ošetrení držala za ruku a za to, že pekne vydržal chirurgický zákrok, dostal odo mňa Hašlerku. Jeho dcéra mi povedala, že nevie, čo som sním porobila, ale celý týždeň sa tešil na kontrolu...“

V AGEL Clinic však nie je jediná, kto tam z rodiny pracuje. „Áno, Lubka Žaludná je moja rodina, a veľmi sa teším, že sa pridala k nám do kolektívu. Vždy je lepšie, keď príde niekto, koho poznáte a viete, že sa môžete na neho spoľahnúť. V práci sa vidáme denne, je to super, máme dokonalý prehľad, čo nového doma. My sme totiž veľmi družná rodina a vidáme sa veľmi často. Teraz nás v rodine volajú kolegyně,“ smeje sa Hollá. Jej sesternica Lubica Žaludná pracuje v AGEL Clinic od roku 2021. „Kliniku som poznala od jej vzniku, bolo to skôr z pohľadu pacienta, preto som prvý deň do práce išla s malou dušičkou, no stres rýchle upadol, všetci ma privítali s úsmevom a snahou pomôcť,“ opisuje Lubica Žaludná, ktorá na klinike pracuje na oddelení jednodňovej chirurgie a jej náplňou je starostlivosť o pacienta po operácii. „Stať sa sestrou bol môj sen už od malička, milovala som deti, a preto som študovala odbor detská sestra. Nielenže ma táto práca naplňa, ale beriem ju ako poslanie. Môj najkrajší zážitok z práce súvisí práve s deťmi – boli Vianoce a nám zostal na oddelení malý chlapček. Kúpila som mu darček a položila som mu ho pod stromček. Chytila som ho za ruku a šli sme sa pozrieť, či aj jemu niečo Ježiško priniesol. Keď to zbadal, po líčkach mu stekali slzy, pevne ma objal a tešil sa, že na neho nezabudol. Bolo to veľmi silné a nikdy na to nezabudnem,“ hovorí L. Žaludná a priznáva, že na klinike začala pracovať aj vďaka svojej sesternici. „Sú určité pracovné veci, ktoré spolu riešime. To, že sme rodina, si pri pracovných veciach neuvedomujem, v práci sme jednoducho kolegyně. Aj keď máme každá svoje rodiny a bývame v iných mestách, nájdeme si čas aj na príjemné rodinné stretnutia,“ dodáva druhá z dvojice príbuzných v AGEL Clinic. ■

Nejlepší sportovec loňského roku České republiky Lukáš Krpálek o zdravotních sestrách

Lukáš Krpálek podepisuje plakáty, které s dalšími reklamními předměty poputují k lidem, jenž poslali své otázky přes časopis Náš AGEL nejlepšímu sportovci České republiky. Během akce Těšinská osmička osobně předá své kimono autorovi vítězné otázky, která se Lukášovi nejvíce líbila.

Vyžili jsme spolupráce Skupiny AGEL s naším nejlepším sportovcem Lukášem Krpálkem a namísto tradiční oblíbené rubriky vašich otázek a jeho odpovědí jsme ho do našeho speciálu vyzpovídali právě na téma on a zdravotní sestry.

Lukáši, jako dítě, byl jste nemocný a máte vzpomínky na sestřičky?

Jako dítě jsem naštěstí moc nemocný nebyl, nikdy jsem ani nemusel jako malý do nemocnice. Ale protože jsem byl pěkně divoký, tak jsme chodili docela často na ošetření různých úrazů, včetně šití hlavy. A to už si vybavuji, jak uklidňující pro mě, ale i pro rodiče bylo, když nás sestřička všechny uklidnila a ujistila, že to nebude bolet a že to ani tentokrát nic vážného není.

Děláte sport, kde asi o úrazy není nouze, jak jste na tom?

Neřekl bych, že judo je sport s větším množstvím úrazů než ostatní, otlučení jsme, to ano,

ale díky našim zásadám, pravidlům a vzájemnému respektu nejsme rozhodně častým návštěvníky zdravotnických zařízení.

Neříkejte, když někdo vidí zápas v judu, jak na sebe padají metrakoví chlapi, chytáte se za ruce, podráždíte se, že pak odejdete jakoby nic.

Máte pravdu, že máme posunutý práh bolesti a to, co má být otlučené, mám za celý život na rány připravené. Ale jak jsem říkal, součástí našeho tréninku je o umění bránit se, padal, eliminovat útoky soupeře, a tím i předcházet zraněním. Ale určitě nepočítáme a neřešíme, co by asi ostatní prožívali.

Byl jste vlastně někdy v nemocnici?

Jako pacient dvakrát, ale vždy krátký čas. Jednou na operaci menisku, jednou na mandlích. Ale i za ten krátký čas jsem si všiml a uvědomil, jak důležitou, a přitom náročnou práci sestřičky mají. Já byl pacient, který se o sebe postaral a žádnou náročnou péči

LUKÁŠ KRPÁLEK

- olympijský vítěz z roku 2016 a 2021
- mistr světa z let 2014 a 2019
- trojnásobný mistr Evropy
- vítěz ankety Sportovec roku o nejlepšího sportovce České republiky v letech 2016, 2019 a 2021

nepotřeboval, ale když jsem si představil, že by mě měly zvedat či otáčet, to bych jim při mé váze tedy nepřál. Přitom dobře vím, že je celá řada ještě těžších pacientů, kteří se o sebe nepostarají a mnohdy se ani nehnou.

Jste rodič dvou malých dětí, s nimi již máte zkušenosti s návštěvou lékařů?

Naštěstí jen podobné těm mým dětským, i když na pohotovosti jsme již byli. Když nad tím teď přemýšlím, říkám si, že sestřičky tam těch rol mají několik, jednak samozřejmě utěšují nemocné či zraněné dítě, ale vystrašení jsou i rodiče, které také uklidňují a dodávají jim odvalu, která se pak přenáší na děti z více stran.

Máte pro naše sestřičky nějaký vzkaz?

Určitě bych jim rád poděkoval za všechny jejich pacienty a za to, jak trpělivě a profesionálně zvládají svou náročnou práci. Přeji jim co nejvíce spokojených vyléčených pacientů, kteří si uvědomují, jak důležitou a nezastupitelnou roli při jejich pobytu ve zdravotnickém zařízení sestřičky mají. Budme na milí, tak jako jsou ony na nás. ■

**ŽÁDNÁ
Z NAŠICH NOVINEK
VÁM NEUNIKNE**
@spolecnostAGEL

Kup 2 doplňky stravy + Vitamín C navíc!

S klientskou kartou
za výhodnější cenu!

Při nákupu jakékoliv kombinace 2 ks
uvedených produktů Lékárny AGEL
získáte Vitamín C 100 mg 30 tbl. za 0,05 Kč.

- ✓ Vitamín D3 2000 IU 45 kapslí
- ✓ B-komplex PLUS, 20 tbl.
- ✓ Magnésii lactici 0,5 g, 100 tbl.
- ✓ Multivitamin s minerály 20 rozpustných tbl.
- ✓ Omega-3 rybí olej 30 tob.
- ✓ Selen+Zinek 30 tbl.
- ✓ Selen+Zinek 90 tbl.

Doplňky stravy.

Akce platí ve všech Lékárnách AGEL do 10. 7. 2022 nebo do vyprodání zásob.

BOHUMÍN, POLIKLINIKA BOHUMÍN

Adresa: Čáslavská 1176
Tel.: 720 045 264
E-mail: lekarna.bohumin@rph.agel.cz

BOHUMÍN

Adresa: Náměstí T.G.Masaryka 943
Tel.: 720 045 268
E-mail: lekarna.bohumin2@rph.agel.cz

BRUNTÁL, NEMOCNICE AGEL PODHORSKÁ

Adresa: Nádražní 1178/29a
Tel.: 720 045 271
E-mail: lekarna.bruntal@rph.agel.cz

ČELADNÁ (náměstí)

Adresa: Čeladná 1
Tel.: 725 816 569
E-mail: lekarna.celadna@rph.agel.cz

ČESKÁ TŘEBOVÁ, POLIKLINIKA AGEL

Adresa: Náměstí Jana Pernera 446
Tel.: 465 568 437
E-mail: lekarnaceskatrebova@pol.agel.cz

ČESKÝ TĚŠÍN, NEMOCNICE AGEL ČESKÝ TĚŠÍN

Adresa: Ostravská 1690
Tel.: 558 769 343
E-mail: lekarna.ctesin@rph.agel.cz

ČESKÝ TĚŠÍN

Adresa: Hlavní 43/34
Tel.: 558 711 629
E-mail: lekarna.ctesin2@rph.agel.cz

FRÝDLANT NAD OSTRAVICÍ

Adresa: Hlavní 1 500
Tel.: 725 816 473
E-mail: lekarna.frydlant@rph.agel.cz

KELČ (náměstí)

Adresa: Kelč 31
Tel.: 606 038 123
E-mail: lekarna.kelc@rph.agel.cz

NOVÝ JIČÍN, NEMOCNICE AGEL NOVÝ JIČÍN

Adresa: K Nemocnici 76
Tel.: 556 773 300
E-mail: katerina.masnikova@nnj.agel.cz

NOVÝ JIČÍN, POLIKLINIKA AGEL (u bývalého Tonaku)

Adresa: Revoluční 2214/35
Tel.: 556 416 155
E-mail: lekarna.novyjicin@rph.agel.cz

OLOMOUČ, POLIKLINIKA AGEL

Adresa: Jeremenkova 1056/40
Tel.: 581 071 553
E-mail: lekarna.olomouc@pol.agel.cz

OPAVA

Adresa: Partyzánská 1521/7
Tel.: 727 934 290
E-mail: lekarna.opava@rph.agel.cz

OSTRAVA, AGEL HORNICKÁ POLIKLINIKA

Adresa: Sokolská třída 81
Tel.: 597 454 132
E-mail: lekarna.sokolska@rph.agel.cz

OSTRAVA

Adresa: Brandlova 1685/9
Tel.: 720 937 857
E-mail: lekarna.brandlova@rph.agel.cz

OSTRAVA, POLIKLINIKA AGEL

Adresa: Tyršova 496/34
Tel.: 595 002 606
E-mail: lekarna.tyrsova@rph.agel.cz

OSTRAVA, POLIKLINIKA

Adresa: Kostelní 96/23
Tel.: 727 933 673
E-mail: lekarna.kostelni@rph.agel.cz

OSTRAVA-VÍTKOVICE, NEMOCNICE AGEL OSTRAVA-VÍTKOVICE

Adresa: Zalužanského 1192/15
Tel.: 595 633 290
E-mail: lekarna.vitkovice@rph.agel.cz

PLZEŇ, POLIKLINIKA AGEL

Adresa: Švihovská 14
Tel.: 371 155 208
E-mail: lekarnaplzen@pol.agel.cz

PRAHA, POLIKLINIKA AGEL

Adresa: Italská 560/37
Tel.: 720 045 263
E-mail: lekarna.italska@rph.agel.cz

PROSTĚJOV, NEMOCNICE AGEL PROSTĚJOV

Adresa: Mathonova 291/1
Tel.: 582 315 128
E-mail: lekarna@npv.agel.cz

PŘEROV, NEMOCNICE AGEL PŘEROV

Adresa: Dvořákova 75
Tel.: 581 271 233
E-mail: lekarna-agel@npr.agel.cz

ŘÍČANY, NEMOCNICE AGEL ŘÍČANY

Adresa: Smiřických 315/26
Tel.: 323 627 515
E-mail: lekarna.ricany@npr.agel.cz

ŠTERNBERK, NEMOCNICE AGEL ŠTERNBERK

Adresa: Jívavská 1435/20
Tel.: 587 800 368
E-mail: lekarna.sternberk@rph.agel.cz

LÉKÁRNA AGEL ŠUMPERK

Adresa: M. R. Štefánika 3
Tel.: 583 311 204
E-mail: lekarna.ldsumperk@rph.agel.cz

TŘINEC, NEMOCNICE AGEL TŘINEC-PODLEŠÍ

Adresa: Konská 453
Tel.: 720 045 262
E-mail: lekarna.trinec@rph.agel.cz

TŘINEC

Adresa: Poštovní 415
Tel.: 558 958 030
E-mail: lekarna.trinec2@rph.agel.cz

VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ, NEMOCNICE AGEL VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ

Adresa: U nemocnice 980
Tel.: 571 758 170
E-mail: lekarna.valmez@rph.agel.cz

ZLATÉ HORY

Adresa: Wolkerova 533
Tel.: 702 233 109
E-mail: lekarna.zlatehory@rph.agel.cz